IV 78953

Published and distributed under permit (No. 808) authorized by the Act of October 6, 1917 on file at the Post Office of Milwaukee, Wisconsin. By order of the President t. A. S. Burleson, Postmaster General.

Edini slovenski zagovornik delavskih koristi v Wisconsinu, Minnesoti in Michiganu.

SLOVENIJA

Samo strokovno in politično organizirani delavci imajo boljšo bodočnost!

THE SLOVENIA The only Jugoslav Newspaper in Wisconsin

OFFICIAL ORGAN OF THE "SLOVENIAN—CROATIAN UNION", CALUMET, MICHIGAN.

"Entered as second - class matter De cember 22, 1915, at the post office at Milwaukee, Wisconsin, under the Act of March 3, 1879."

No. 17. Št. 17. MILWAUKEE, WIS. APRIL 29, — 29. APRILA 1921. LETO VII. VOL. VII.

FRANCIJA ZAHTEVA OD NEMČIJE ODŠKODNINO NA VSAK NAČIN

Francija noče nikakor odnehati od svoje zahteve, da mora plačati Nemčija odškodnino 1. maja. Od Nemčije se zahteva 55 bilijonov, toda Nemčija ponuja samo 50 bilijonov v zlatu. Francijo podpira v njeni zahtevi Anglija, med tem ko se Združene države drže bolj neutralno.

Na mestu je, da navedemo pri tem sledeči primer: Anglija in Francija ste pobasale v svojo imperijalistično malho nemške kolonije, nemške ladije, nemški kabel, Alzacijo in Lotringijo itd., a ti dve državi izjavljate, da ne morate plačati niti dolga niti obresti Združenim državam; Nemčija je izgubila vse to, vrhu tega še poljske pokrajine, pa pravi vzlic temu ravno ista Anglija in Francija, da Nemčija lahko plača zahtevano odškodnino, toda jo noče! Preračunite sami, kdo laže!

—o—

Dve ženi po eno streho brez prepira

New York — Po večmesečnem srečnem zakonskem življenju z dvema ženama, je bil Anthony Ruyts, Belgijec, od oblasti prijet in obsojen radi mnogoženstva na več mesečni zapor. Značilno je, da je imel dve ženi, in da ste obe živele z njim v istem stanovanju ter mu prinašale zajuterk na posteljo. Med ženama ni nikdar prišlo do prepira ali nevoščljivosti. Da ni prišlo do prepirov, je ta vzrok, da žena številka ena govori samo flemsko (belgijsko) narečje žena številka dve pa samo francosko, ker še ni dolgo v Ameriki. Ženo št. 2 je namreč pripeljal iz Francije, kjer je bil v svetovni vojni.

—o—

Črnec ušel vešalim

Shreveport, La. — Črnec Lonie Eaton je gotovo najsrečnejši človek na svetu. Pretekli mesec bi moral biti obešen toda radi pozabljivosti ondotnega šerifa je ušel smrti na vešalih. Ker je doba eksekucije potekla, ga je sedaj governor države Louisiana pomilostil na dosmrtno ječo, dočim bo šerif najbrže izgubil službo. Šerif je izjavil, da je za časa, ko bi se imela izvršiti eksekucija, bil tako zaposlen z drugimi posli, da je na črnca popolnoma pozabil. (Kaj takega bi se gotovo želeli vsi munšajnarji, namreč da bi se pozabil datum plačila kazni.)

"JUGOSLOVANSKO" PREBIVALSTVO WISCONSINA

Glasom cenzusa Združenih držav iz leta 1920 štetje država Wisconsin 2,631,839 prebivalcev, izmed katerih je bilo rojenih v inozemstvu 459,904 oseb. Številke so precej zanimive. V Nemčiji rojenih oseb je 150,680, na Poljskem 45,390, na Ruskem 21,452, Švedskem 22,996, Čehoslovakiji 19,785, Avstriji 19,626, Danskem 15,408, Italiji 11,187, Ogrskem 10,035, "JUGOSLAVIJI" 9,200, itd. Številke glede Poljakov in KRALJESTVOSRBAHRVATAISLOVENAČANOV (moj Bog, kakšno čudno ime imajo ljudje, katere nekateri imenujejo neuradno Jugoslovane) niso in ne morejo biti točne, ker je pri štetju marsikateri Poljak izjavil, da je rojen v Nemčiji, Avstriji ali Rusiji in ravno tako marsikateri Slovenec oziroma Hrvat izjavil, da je rojen v Avstriji ali na Ogrskem, kajti v Jugoslaviji ni bil rojen nihče, ker še Jugoslavije ni bilo tedaj in je ni še niti sedaj, akoravno izkazujejo uradne številke, da je bilo v "Jugoslaviji" rojenih 9,200 oseb.

(Bojimo se, da nam bo kdo zameril dolgo jezikolomno ime Kraljestvosrbahrvataislovenačan, toda mi ne najdemo drugega uradnega imena, kajti kdor je rojen v Franciji, je Francoz, kdor je rojen v Nemčiji je Nemec in kdor je rojen v Rusiji, je Rus, zatoraj je popolnoma logično, da se imenuje oseba, ki je rojena v kraljestvu Srba, Hrvata i Slovenaca, uradno, Kraljestvosrbahrvataislovenačan!! Pika!)

—o—

Blagoslovljena voda

Buffalo — Pristaši proti-salunske lige so našli steklenice, ki so nosile napis "žegnana voda", z znamenjem križa, toda mesto žegnane vode, se je nahajalo v njih pristno importirano žganje. Preiskava še ni dognala, od kod je prišel ta "blagoslov".

—o—

Kaznovan radi vina

Madison — Pred sodnika Hoppmanna je bil pripeljan John Name, ki živi v tukajšnji okolici, pod obtožbo, da je imel preveč vina za domačo uporabo. Pri njem so našli 350 galonov vina ter je moral plačati $100 kazni in stroške. Vina mu niso zaplenili, ker vladni organi niso mogli dokazati, da bi ga bil prodajal.

REŠKI NOREC SE POROČIL S IGRALKO

Milan — Reški "norec" Gabriele D'Annunzio se je poročil z mlado pianistinjo Loiso Baccara, ki je ves čas njegovega diktatorstva na Reki bila njegova priležnica. Nevesta je hči prejšnjega poveljnika bersaglirjev, polkovnika Baccara, ter je bila znana v vojaških krogih z imenom "mala Benečanka, fare sv. Štefana." D'Annunzio se je ločil od prejšnje žene ter živi sedaj v Švici.

—o—

Haywood ušel v Rusijo

Chicago — Zvezne oblasti so dobile poročilo, da je William D. Haywood, tajnik I. W. W. organizacije, potem ko je imel nastopiti daljšo zaporno kazen v Leavenworth, Kans., ušel iz Združenih držav ter se nahaja sedaj v Moskvi ali Rigi na Ruskem. Zvezni distrikti pravdnik Charles F. Clyne, je izjavil, da so se storili potrebni koraki, da se Haywooda najde in pripelje v Ameriko, da dosluži svojo kazen. Obtožencev zagovornik Otto Christensen je povedal, da je Haywood zapustil New York 1. aprila ter pristal v Rigi 16. aprila in da ni ušel zaporni kazni, pač pa se je podal v Rusijo radi osebne in posebne misije ter se bo vrnil, da zadosti zahtevam zakona.

—o—

Čeho-slovaška vlada podpisala tajno pogodbo s Francijo

Washington — Radi nadaljevanja politike, ki jo je započela Francija, da napravi živo slovansko ograjo okoli Nemčije in Rusije, si je pridobila čeho-slovaško vlado, da je ista podpisala tajno pogodbo. V pogodbi se navaja, da morajo biti Francija in Čeho-Slovakija nerazdružljivi v napadalnih in obrambnih slučajih. Pričakuje se, da bo isto pogodbo podpisala v kratkem tudi Poljska, kraljestvo Srba, Hrvata i Slovenaca, Rumunija in Ogrska. (Lepa mešanica!). Pogodba, katere vsebina je tajna, baje določa, da skušajo zainteresiranci zabraniti vsako združenje Avstrije z Nemčijo, da uničijo monarhistično gibanje v Nemčiji, Avstro-ogrski in razbijejo boljševiško vlado v Rusiji!

—o—

Neža Urši: " Pa povej mi no Urša, zakaj je tvoj nos čedalje bolj rudeč".

Urša: "Od samega ponosa, ker ga nikdar ne utaknem v zadeve drugih ljudi."

40,000 PREMOGARJEV STRADA V ALABAMI

Delavci izgnani iz hiš, živijo v šotorih

Birmingham, Ala. — Pomožne organizacije širom juga z mrzlično naglico sestavljajo načrt, kako bi se odpomoglo pomanjkanju tisočim mož, žen in otrok, ki se nahajajo brez pomoči v premogovnih krajih, potem ko so začeli s stavko, katera jim pa ni prinesla zaželjenega uspeha. Število trpečih prekaša 40,000. Salvation Army (odrešilna armada) in druge dobrodelne družbe, so poslale prošnjo na governerja Kilby, naj si on izmisli načrt sistematične pomoči.

Premogarji so pričeli s stavko pred več meseci, toda so isto prekinili 22. feb., potem ko je bila podpisana pogodba med delodajalci oziroma družbo in premogarji. Tozadevno pogodbo ima v posesti governer Kilby. Pozneje pa so družbe pogodbo prelomile ter nočejo pristati v nikake zahteve delavcev.

Radi nesrečne stavke so bili premogarji izgnani iz kompanijskih hiš, kakor tudi iz kompanijskega ozemlja ter žive sedaj po večini po šotorih iz platna. Do 9. aprila so prejemali polno podporo od organizacije United Mine Workers of America, kar naenkrat pa je izjavila unija, da jim ne more več nadalje pomagati, ker je bila stavka "u r a d n o" končana že pred več tedni. — Že tukaj se dovolj jasno kaže pod kakšno kontrolo se nahaja premogarska unija ker spada v področje ameriške delavske federacije, katere predsednik je zloglasni Samuel Gompers.

—o—

Velikanski stroj za izdelavo tiskovnega papirja

Beloit, Wis. — V Beloit Iron Workers napravah izdelujejo stroj, ki bo napravil na dan 327 milj tiskovnega papirja, ali 1,200 čevljev na minuto. V enodnevnem obratovanju bo izdelal novi stroj 110 ton papirja. Na leto bo prišlo skozi stroj 12,439 milj papirja ali 34.436 ton teže. Ako se enoletna izdelava papirja prereže tako, da bodo kosi po 6 čevljev široki, bi se zamoglo obkrožiti z njim našo zemljo. Stroj je velik 16 čevljev, 375 čevljev dolg in tehta 1,250 ton. Potrebovalo se bo 16 železniških voz, da se bo stroj prepeljalo iz Beloita v Grand Rapids, Wis.

IZ NASELBIN

MILWAUKEE IN OKOLICA

Čitanje je pot do izobrazbe! Dobre knjige dobite v čitalnici, ki se nahaja v Ilirija dvorani. Uradne ure od 10. do pol 12. ure popoldne od nedeljah. Pristopnina je 50c in mesečnina samo 20c. Postanite član, ako še niste! Imamo nove knjige.

Pod dolgim mostom, ki veže Grand Ave, so našli šerifi v nekem starem železniškem vozu 12 mož, kateri so si tam nastanili kolikor mogoče udobno stanovanje. Na sodniji so možje izjavili, da niso zamogli dobiti nikjer stalnega dela, ter so živeli tam, ker njih zaslužek, ki so ga imeli po par ur na dan ni zadostoval za pošteno stanovanje. Sodnik jih ni kaznoval, toda zapustiti so morali takoj mesto.

Prepovedani sad. — Dve damici, Ana in Alice, ste stali pretečeni teden pred kadijem zaradi prevroče ljubezni, katero ste prodajali po Grand Ave. zgodaj zjutraj Čakajoč v sodišču ste zapazili, da stoje na mizi razne steklenice, napolnjene z "božjo kapljico" domačega pridelka. Oslabljeni najbrž radi prevelike vročine njih ljubezni, ste si želeli okrepčati in Ančka je prišla na ženijalno misel, da se preskrbite nekoliko kapljic iz steklenic na mizi, ker se jima je ta tekočina dopadla, ste spravile v spodnjo obleke nekaj steklenic in sodnik jima je prisodil vsaki po 30 dni.

Gospa Ester Selten, stanujoča na Bidle St. ima veliko ljubezen do svile; brez nje ne more živeti. Svila je bila njena edina misel, njena edina ljubezen. Do moža je merila svojo ljubezen po jardih svile, katero ji je zamogel kupiti. Mož je oboževal svojo lepo ženico in hrepenel po njenih poljubih in objemih, toda ona je bila mrzla kot led, dokler ni videla gotovo število jardov svile. V svoji vroči ljubezni je mož pričel tuhtati, kako bi prišel do svile, namreč do velike množine te zapeljive robe, skozi katero se tako očarujoče lesketa belo telo evinih hčeric. Po dolgemu premišljevanju je prišel mož na ženijalno misel, namreč, da si nepoštenim potom pridobi dragoceno tkranino. Mož je šel in ukradel v velikih prodajalnah mesta večjo množine svile, katero je potem ovil okrog svo je ljhbljenke, da si tako kupi njeno naklonjenost. Ženka se je res izkazala hvaležno in mož je zopet užival sladke ure pri svoji svilnati ženici, dokler ni prišla policija, katera je sedaj oblekla v svoji krutosti njene nežne ude v trdo obleko kaznilnice.

Edwin Bruk, star 31 let, se je upregel v zakonski jarem pred nekaj meseci in danes je že kot starček; izgubil je lase, njegovo lice je bledo in odprte oči pričajo o trpljenju, ki ga je moral prenašati nekaj mesecev po izjavi njega samega. Se- je tožil svojo ženko Mildred za lačitev zakona, da si reši življenje. Edwin navaja v svoji obtožnici, da je moral delati po deset do dvanajst ur na dan, toda to še ni zadostovalo, ker je moral vstajati zgodaj zjutraj, počistiti po stanovanju, skuhati za ženico, kar se ji je zljubilo ter ji prinesti na posteljo. Po večerih, kadar bi rad čital svoje časopise, je moral ribati, prati, likati in šivati. V prostih minutah pa, ko je mislil, da si bo nekoliko oddahnil, je moral poslušati jeremijade svoje boljše polovice, katera je bila vedno potrebna zdravnika in je vsaki dan po dvakrat pričela umirati, kar pa ji ni zabranilo, da je hodila po noči po zabaviščih do zjutraj, nakar je pognala moža iz postelje, da ji je pokladal vroče obklade na bolano glavico. Ko je nesrečni Edwin vse to povedal sodniku in ko je isti zaslišal vse priče, je rešil Edwina njegovih verig. Edwin sedaj že tri tedne leži v postelji, da se temeljito odpočije, Mildred pa si zopet išče moža, zatoraj pozor vsi pečlarji!

Frederic Richardson se je pred nekaj dnevi poročil in danes je zopet prost, ker je že drugi dan po poroki zapustil svojo ženko. Prvi večer po poroki ga je namreč njegova ljubljenka osorno odvrnila, ko jo je hotel poljubiti med štirimi stenami spalne sobice. Takoj se je seveda pričela vojna, katera je trajala do jutra, dokler niso prišli prijatelji žene in moža, nakar se je boj z vsemi silami nadaljeval. To bi sicer ne imelo posebnih posledic, ako bi se ravno v tem vsestranskem boju ne dognalo, da je ona vzela gospoda Frederica samo zato, ker je imel denar in ker je bilo na ta način mogoče vzdrževati ljubčka, kateri je bil sicer lep dečko, a je imel edino slabost, da so bile njegove roke na dlanih premehke, zakar pa seveda ni bil on odgovoren. Tudi ta išče sedaj drugega moža.

Štorklja je vasovala pri družini Frank Naglich, 776 Kinnickinnic Ave., ter pustila zaspomin deklico. — Ravno tako darilce je pustila pri družini Rudolf Dolinec 462 S. Pierce St. in pri obitelji Joe Gorshek, 671 Clinton St.

Mihael Polczynski 1127 N. Water St. je bil 50 let vzor moža in očeta; prihranil si je $1200. in bil je zadovoljen. V svojem dolgem življenju ni nikoli užival opojne pijače. Pred dobrim tednom pa je izgubil ravnotežje; utoniti je hotel v munšajnu. Utapljanje je trajalo en teden. Obenem pa je utonilo tudi šeststo prihranjenih dolarjev. Ko je bil poklican redarja govoreč: "Odstrani se, ti peklenski satan, odstrani se!" Pri neki drugi priložnosti pa je sam poklical redarja ter mu govoril: "Ali vidiš one male rudeče hudičke sedeti na strehi? Oni so mi vedno za petami. Pa poglej onega velikega rudečega hudička tam gori na dimniku. Ta vrak me zabada vsako noč z nožem! — Sodnik Page je pustil Mika zdravniško preiskati, toda zdravniki so ga našli popolnoma zdravega, razen da je bil obseden od demona alkohola radi česar ga je poslal sodnik za 30 dni v poboljševalnico.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem pričel z ekspresno obrtjo. Ako rabite premog, koks, drva, ali se selite ali imate kaj drugega za prepeljati, boste postreženi točno in po zmerni ceni z našim 3 tonskim tovornim avtomobilom.

RALPH CHEPLAK
504 MINERAL STREET.
Telefon Hanover 3469-W
Premog, koks, drva, selitev, Expres.
Naročila za West Allis lahko pustite pri John Rezel, 5122 Nat'l Ave ali pri Frank Banko, 5202 Nat'l Ave ter za Bay View pri John Wohlgemuth 822 Kinnickinnic Ave.

DR. J. E. DWYER
ZOBOZDRAVNIK
URADNE URE:
Od 9. — 12. od 1. — 5. p op. in od 7. — 9. zvečer
268 FIRST AVENUE, v TR ATNIKOVEM POSLOPJU
Za vse garantiram.

PREMOG, KOKS, SELITEV, EXP.
Cenjenemu občinstvu priporočam svoj ekspress. Ako potrebujete premog, koks ali ako se nameravate preseliti, ali ako imate kaj drugega za prepeljati, vam to stori s tri in pol tonskim "trokom" hitr in po zmerni ceni
JOHN LECHNER
370 First Ave. Telefon Man. 4389

AVTOMOBILISTOM
naznanjam, da prodajam in popravljam vsakovrstne gu minaste obroče (Auto Tires), električne baterije, katere tudi napolnim in popravljam. V zalogi imam gasolin, olje in vse, kar potrebujete za svoj avtomobil.
Svoji k svojim.
FRANK HARTZER
vogal 2nd Ave in National Ave

Lovr. KONCILJA
294 — 1st Avenue
Architect & Builder
Izelujem vsakovrstno pohištvo, okna, vrata itd. po nizki ceni.

Ker sem v direktni zvezi z banko v Ljubljani, je denar, poslan skoz mene, izplačan v starem kraju zanesljivo v teku enega meseca.
Oni, ki ste zunaj mesta, pošljite denar po Money Order.
Prodajam parobrodne listke za vse črte – na Trst, Dubrovnik, Francijo, Anglijo itd.
Louis Bewitz
GOSTILNA in Foreigen Money Exchange.
5226 National Ave, vogal 53rd Avenue.

Za zakonski jarem so se odločili ter vzeli dovoljenja: Martin Novak, 32 let, 305 Milwaukee St. in Frančiška Gasisovec, 24 let, 1034 — 30 St. ter George Vidakovič, 45 let, 50 — 8. St. in Alojzija Branič, 44 let, 753 Canal St.

Pravijo, da so se življenske potrebščine pocenile. Da, nekatere so se res nekoliko, toda meso je še vedno 50 odstotkov dražje kot je bilo pred vojno. Klavničarji pravijo, da je meso doseglo že skoraj predvojno ceno, mesarji na drobno pa izjavljajo, da še ni. Komu naj verujemo? Čudno je le pri tem, da še ljudje sploh kaj jedo, ker jih več kot polovica ne dela, delodajalci pa ponujajo po 20c na uro!

Governer Blaine je podpisal predlog Czerwinskega po katerem bodo imeli policaji prost vsak 8 dan in ne na 15. vsaki mesec, kot je bilo v navadi. Tako so tudi policaji prišli do počitka enkrat na teden.

Wisconsinški generalni pravdnik William J. Morgan, je podal izjavo v kateri poroča, da je vsekakor nepostavno preiskovati hlačne žepe pri moških, akoravno se v njih nahaja prepovedana kapljica. Tukajšnji distriktni pravdnik Zabel pa je podal k temu še pripombo, ako se ne bo moglo dokazati, da ima moški žganje v hlačnem žepu v svrho prodaje, se ga bo moralo pustiti pri miru ter ga ne bodo smeli prohibicijski vohuni prav nič nadlegovati.

Medtem ko je policaj stopil v hišo v svrho preiskave, je Anrew Kondrowsky, 773 — 7. Ave. zlil nekaj munšajna skozi okno, toda pri vsem mu je ostalo še 3 galone, ker je bil policaj prehitro v sobi. Ostali munšajn, 300 galonov brozge in kotel, kateri je bil po izjavi policajev eden najboljših, je bilo zaplenjeno. Sodnik Page, ga je obsodil na $250 kazni in stroške.

Glenway Maxon jr., ki je 22. decembra p. l., se z avtomobilom vračal s "party'", na kateri so pili pravo pristno rudeče vino, je v pijanosti zavozil v šoferja Frank Fehlingerja ter ga na mestu ubil. Proti njemu se je vršila obravnava v Wausau, Wis. kjer ga je sodnik A. H. Reid, obsodil v 5 letno ječo v Green Bay, Wis.— Maxon-ovi zagovorniki so vložili takoj interpelacijo za milejšo kazen, toda sodnik je odgovoril, da je najmanjša kazen za zločin, kakoršnega je zakrivil Maxon, 5 let in nič manj.

V štirih velikih milwauških gledališčih so se izvršile predrzne tatvine in sicer je bilo ukradenega v Davidson okoli $6000, v Gayety okoli $1,000, v New Cristal $6; lopovi so ulomili tudi v Palace, pa niso imeli sreče, ker se v blagajni ni nahajalo nikakega denarja, toda nočnega čuvaja so povezali roparji in ga nabili.

V bližnjem West Allisu je radi premembe časa vse narobe. Tovarne so se podvrgle novemu času, trgovine pa se še vedno držijo starega. Čeravno so mestni možje sklenili, da se podvrže celo mesto novemu času, je župan Miler podal izjavo, da bo njih sklep vetiral. Več domovanj je prizadetih ker morajo gospodinje se ravnati po novem in starem času. Zjutraj morajo napravljati zajterk zgodaj, dočim večerjo pozno.

Northwestern železniška družba je objavila, da se bodo vlaki, ki vozijo med Milwaukee in Racine ter med Milwaukee in New Butler, ravnali po novem času, dočim bodo vozili ostali vlaki po starem ali standard času.

V sredo popoldne so hodile rojakinje Frančiška in Liza Bevšek iz 3002 Wright St. po North Ave. Vstavile so se pred nekim izložbenim oknom. Naenkrat pridrvi avtomobil, katerega je vozila Mrs. Fidl na obcestni hodnik ter zadene najprej Lizo Bevšek in jo vrže na stran, nato pa je prišla pod avtomobil ga. Bevšek. Rojakinja Frančiška Bevšek je imela v žepu vžigalice, katere so se vžgale ter je zadobila poleg nevarnih poškodb tudi hude opekline. Mrs. Fiedl se izgovarja, da je izgubila kontrolo avtomobila.

V soboto 21. majnika se bo vršil javen shod v Harmonie dvorani zaradi slovenskega doma v Milwaukee. Shod priredi organizacija Zedinjeni Slovenci, ki je započela akcijo za slovenski dom. Pridite na shod vsi rojaki iz Milwaukee in okolice!

Minnesota

Virginia — Jake Jennis je bil na municipalnem sodišču obsojen na 60 dnevno delo na okrajni farm i, ker je bil obtožen pijančevanja in nepreskrbovanja svoje družine.

Chisholm — Preminul je rojak John Zgonc. Pokojnik je bil star 50 let ter je bil rodom iz vasi Dednik, fara Rob na Dolenjskem. V Ameriki je bival 22 let. Tu zapušča žalujočo soprogo, 5 otrok, brata Karola in brata Franka na Gilbertu, v stari domovini pa stariše, enega brata in eno sestro.

— Na municipalnem sodišču se je vršila obravnava proti Mrs. Sophie Rosich, ki je obtožena, da je poklicala na svoj dom Mrs. Mary Klaschar ter jo pričela pretepati. Zakonska Rosich sta bila obadva obtožena dejanskega napada, nakar je Rosich morala plačati $12.50 kazni.

— Pred sodnikom Hughesom se bo vršila gotovo največje zaslišanje za državljanstvo, ki se je kedaj vršilo v tem okraju. Prosilcev je pripravljenih 116. Zaslišanje se bo vršilo v mestni hiši.

— Radi poskusa požiga je bil aretiran in obsojen v 2 letno ječo Wiliam Holatses, lastnik male grocerijske trgovine. Pred nedavnim je svojo prodajalnico ali boljše "bajto" zavaroval za $4000, dočim je bilo vse skupaj vredno komaj $400. — Mislil jo je potem, ko je imel dobro zavarovano, požgati, toda ognjegasci so mu prišli na sled ter se bo sedaj za svojo nepremišljenost moral pokoriti.

— Na Range smo dobili novega slovenskega duhovnika v osebi Rev. J. Sedej, ki bo oskrboval tukajšnjo župnijo.

Hibbing — Indijanski agentje so zaplenili na farmi H. Fosta, ki leži 9 milj južno od Hibbinga ob Swan Lake cesti, velikanski kotel za kuhanje in disteliranje luninih žarkov. Kotel je bil ravno v obratovanju. Zaplenjenega je bilo 5 galonov munšajna in 50 galonov brozge. Frost je bil aretiran ter odgnan v Virginio v zapore.

— Odvetnika Ganon & Strižich sta sijajno zmagala v obravnavi Mike Uzelaka, kateri bi imel biti radi moralne pokvarjenosti deportiran v Jugoslavijo. Obtožen je bil na podlagi prodaje in kuhanja žganja. Gannon in Strižich pa sta dokazala na sodišču, da kršenje prohibicijske postave še ni nikaka pokvarjenost, nakar je bil Uzelak popolnoma oproščen. — V ječi se nahaja še veliko oseb, katere so bile obsojene v deportacijo v njih rodne dežele, toda jim bo ta obravnava služila kot dokaz, da ni tako hudo, ako se prodaja žganje.

Eveleth — V parlor Dan Klobuchar-ja so udrli policijski šef Glode in policaji kjer so zasegli sedem oseb, ki so igrale za denar. Vsak je moral položiti $10 varščine in Klobuchar pa $100. Na sodišče ni bilo razen Klobucharja nikogar ter so na ta način zapadli položeno varščino. Klobuchar pa je bil obsojen na $100 kazni in stroške.

— Znatno poškodovan je bil mlajši sinček Tony rojaka Lenicha. Nahajal se je na cesti, ko je pridrvel motorni avtomobil tvrdke Geo. Mesberg. Fantička so prepeljali v bolnišnico ter je upati, da kmalu popolnoma okreva.

Virginia — Ko je sodnik Hughes vprašal nekega prosilca rojaka, ki je vložil prošnjo za državljanski papir, koliko otrok ima, je odgovoril, da jih ima sedem in istotako je odgovorila njegova žena. Nato pravi sodnik, v prošnji pa navajate, da imate osem otrok, nakar odvrne prosilec, da jih ima samo sedem, ker se je med tem časom eden poročil. Prosilec je s tem mislil, česar pa ni povedal, da bodo žnjim vred postali državljani vsi mladoletni otroci, kajti polnoletni si morajo sami preskrbeti državljanstvo, radi česar mu sodnik ni dovolil državljanstva. — Premislite dobro, predno kaj odgovorite, kajti nekateri sodniki so muhasti in trdovratni ter nalašč razumejo odgovor drugače kot je mišljen. — Neki drugi prosilec je odgovoril, da je predsednik Združenih držav Victor Power, ker je mislil, da ga sprašuje, kdo je župan. Tudi ta ni dobil papirja. — Zatoraj se pripravite temeljito, da boste vedeli, kdo so uradniki, odgovorite pa še le potem, ko ste vprašanje razumeli in premislili, kaj ste vprašani!

Poročevalec.

Iz raznih naselbin

Rockdale, Ill. — Tukajšnje mestece se sme ponašati, da ima najmlajšega župana v Zdr. državah. Pri zadnjih volitvah je bil izvoljen 22 letni Frank J. Gospodarič (Slovenec); za mestnega klerka Joseph A. Birsa in za policijskega sodnika pa Walentin Faynick, jr. Mestecu Rockdale, kakor tudi zavednim slovenskim volilcem uredništvo iskreno čestita.

Joliet, Ill. — Ker je tihotapil žganje, je bil od mestnih organov spoznan za "neprijetnega tujca" rojak Mike Lavtižar, star 36 let. Izgon se je vršil tako hitro, da niti Lavtižarjevi ožji prijatelji niso nič vedeli o celi stvari. Deportiran je bil v staro domovino.

— Oblasti so prijele 7 mlečnozobih mladeničev, ki so obtoženi ropanja. Žalostno pri celi zadevi je to, da so med njimi 4 Slovenci in 2 Hrvata. Slovenci so naslednji: 17 letni Anton Puž; 20 letni Martin Galle, ki je vodja roparske bande; 19 letni Tony Kure; 17 letni Frank Kure in 18 letni Jos. Starešinič Pač žalostno, da slovenski stariši tako malo pazijo na svoje otroke, ki se popolnoma izgubijo ter so potem nevarni imetju in človeškim življenjem.

— V slovenski cerkvi sv. Jožefa sta bila poročena rojak J. Lešnik in gdč. Mary Verbič. Nevesta je pred kratkim dospela iz stare domovine.

Calumet, Mich. — V hrvaški cerkvi sta bila poročena Pavel Grgurič iz Hibbinga, Minn., in gdč. Frances Majnarič, ki je hči uglednega trgovca.

— Rojak John Somrak, ki živi na Old Tamarak, se je moral podvreči operaciji v Public bolnišnici na Laurium. Stanje se mu obrača na boljše.

Claridge, Pa. — Po 10 letni mučni bolezni je preminula rojakinja Neža Polanček. Pokojna se je nahajala v Ameriki 16 let. Tukaj zapušča žalujočega soproga in enega brata.

Lorain, Ohio. — Starišem Jug je umrl 9 mesecev stari sinček.

— Pri družini Anton Kos se je oglasila dolgokraka štorklja ter pustila deklico.

Cleveland, Ohio. — Preminu-

la je rojakinja Mrs. Marija Bajt, roj. Jurjovič. Pokojna je bila stara 45 let ter rodom iz Vrhnike. Tukaj zapušča žalujočega soproga in eno sestro, v starem kraju pa 3 sestre in enega brata.

Philippi, W. Va. — V tukajšnji okolici so se pojavili banditi. Pretekli teden so se napotili trije rojaki iz bližnje premogarske naselbine v Philipi po svojih opravkih. Ko so se zvečer okoli 9. ure vračali po železniški proki domov, sta prišla nasproti dva neznanca. Spredaj sta šla rojaka Frank Kariž in Frank Zajc, par korakov za njima pa Mike Burnik. Neznanca sta jim pomolila revolverje nasproti ter zahtevala, da dvignejo roke. Karižu sta odvzela 494 dolarjev v gotovini, žepno uro, Zajcu pa samo dolar in 89 centov, kar je pač imel pri sebi. Burnik pa, ko je začul klic roparjev je stekel nazaj ter se skril na bližnjem pokopališču.

Braddock, Pa. — Preminula je Marija Jerina, roj. Stepišnik. Bolehala je na vodenici. Pokojnica je bila rodom iz Ribnice na Štajerskem. Zapustila je žalujočega soproga in 3 nedorasle otroke.

Cleveland, O. — Poročno dovoljenje sta dobila: Jože Zupančič, 31 in Ivanka Kostravic, 24 let.

Chicago, Ill. — Od Motorcycle policaja je bil ubit 15 letni Ladislav Konda, sin izdajatelja lista Glas Svobode.

V zvezi z isto nesrečo je našel smrt tudi Slovenec John Kink, star 34 let, rodom iz Pleter pri Brežicah. Živel je v Cicero, Ill. Zapušča ženo in enega sinčka, v stari domovini pa mater, brata in sestro.

Helvetia, W. Va. — Preminul je rojak John Troha. Pokojni je bil star 39 let ter je bil rodom ib Babnega polja na Kranjskem. Tukaj zapušča enega brata in eno sestro, v starem kraju pa očeta, mater, dve sestri ter več sorodnikov.

Barberton, O. — Preminula je rojakinja Marija Otoničar, roj. Malnar. Pokojnica je bila rodom iz vasi Papeži. Tukaj zapušča žalujočega soproga, enoletnega sinčka, sestro omoženo Verhovec, v staremu kraju pa stariše ter enega ~~sina~~ iz prvega zakona.

Franklin, Kans. — Poročila sta se rojak Joseph Oblak in gdč. Fannie Poljšak. — Dolgonoga štorklja se je oglasila pri družinah Frank Aleš in Leo Hiti ter pri obeh pustila "moški" spol. — Rojak Jakob Čretnik iz Minden Mo. si je pred nedavnim zlomil nogo. Stanje se mu je obrnilo na boljše.

—o—

Wampun, Pa. — Tukaj je umrl 27 letni Anton Dobich, doma iz vasi Obrov na Primorskem. Zapušča soprogo in tri nedorastle otroke.

Standardville, Utah — Po tridnevni bolezni vsled pljučnice je preminil rojak John Pujzdar v starosti 45 let. V starem kraju zapušča ženo in otroke, v Colorado Springs, Colo. pa eno sestro.

Ironwood, Mich. — John Mattson si je zadnje dni belil glavo z iskanjem imena za svojega 18. otroka, ki je čvrsta deklica. Oče je star 46 let, mati pa 44. Izmed otrok jih živi 15.

—o—

RUSIJA KUPUJE V AMERIKI

Brezžični brzojav iz Moskve v Berlin dokazuje, da je Rusija do sedaj kupila vzlic prepovedi že veliki množino blaga v Združenih državah. Po uradnih podatkih sovijetske Rusije se je importiralo v mesecu feb. tega leta skupno 26.000 ton blaga v Rusijo. Izmed teh je dala Amerika sama 22.000 ton, drugo blago pa je prišlo iz Nemčije. Sedaj pa je stopila v veljavo trgovska pogodba med Nemčijo in Rusijo, in iz Nemčije vozi brezštevilno vlakov blaga v sovijetsko Rusijo. Tudi nad 300 velikih parnikov, katere so Nemci kupili ali pa hitro po vojni zgradili, vozi blago Rusiji. Poleg te države trgujejo sedaj z Rusijo še Angleži, Švedi, Norvežani in Finci, kakor tudi Lahi, kolikor pač zamore priti njih mala industrija v poštev. Tako bode Rusija močna brez ameriškega blaga. Tukaj je na milijone ljudi brez dela, na tisoče tovaren počiva in trgovina te velike močne države gre rakovo pot in to samo zaradi tega, ker noče trgovati s Rusijo. Ta ozkosrčnost se nad Združenimi državami že sedaj maščuje.

—o—

STRAŠNO!

Poročevalec velikh ameriških časopisov nastavljen v Carigradu piše Hearstovim listom, da je videl in vidi vsaki dan najfinejše dame iz ruskih plemenitih družin, kako strežejo po restavracijah gostom, ali pometajo lastnoročno trgovine in razna zabavišča. Mnoge izmed teh, hodijo po noči po ulicah ter se prodajajo za drag denar; med temi je najti največje krasotice, ki pa so nezmožne, da bi si prislužile kruh na drugi način. Poročevalec je videl sam, kako so prodajale dame plemkinje svoje zadnje bisere in drago kožuhovino; videl je visoke častnike snažiti čevlje in streči pri mizi v natakarskem predpasniku. Admiral Dikert, kateri je posedoval najvišje rusko odlikovanje, namreč veliki križ častne legije, je strežaj v bolnišnici, princ Goubitsen, nekdaj mogočen in bogat, večkratni milijonar, prodaja klobase v neki prodajalni v predmestju Pera. General Mijolasevsky, kateri je bil poveljnik telesne straže carice v Petrogradu, nosi sedaj za mali denar pakete po mestu. Sin prejšnjega ministrskega predsednika Sturmerja, snaži čevlje. Trije prejšnji generali se preživljajo s tem, da love ribe in tržijo ž njimi po ulicah. Ameriški poslanik je zapazil kot šoferja nekega prejšnjega višjega častnika ruske armade, ki je bil v zlatih dobrih časih milijonar.

—o—

Fašisti mu odstrigli brado

Pavia, Italia — Socijalistični poslanec Maffi, je bil gladko obrit od Fašistov (ekstremnih nacijonalistov), potem ko ni hotel z njimi kričati "Viva L'Italia" (Živela Italija). Po oskrunjenju njegove brade so ga izgnali iz mesta.

—o—

Na banketu, katerega so pred kratkim pri neki priliki obdržavali uredniki nekih tujezemskih časopisov, je zaklical neki govornik na koncu svojega govora: "Živeli uredniki naših listov". V ozadju, pa se je zaslišal globok glas: "Od česa?"

NAPRODAJ po nizki ceni trgovska hiša na 425 Reed St. in na 934 Muskego Ave., severovzhodni vogal radi starasti. Vurašajte za podrobnosti na 425 Reed St. (8, 15, 22, 29.)

Ali
že
Veste
Zakaj
Morate
Klicati
Telefon
Hanover
4186-R ?
Kadar
Rabite
Premog,
Koks,
Drva,
Ali
Ko se
Selite
Iz ene
Hiše v
Drugo.
Imama
Tudi
Dobro
Pijačo,
Hrano,
Sobe
(Furnished
Rooms).
Za one,
Ki želijo
Igrati na
Pool Table
Ga tudi
Imava.
Dobra in
Točna
Postrežba
Priporočava se

SEM & ILOWŠEK

419 CLINTON STREET

vogal Washington St.

Milwaukee, Wis.

Dr. Hellers Aromatic je ena izmed domačih zdravil za obisti, jetra, želodčne neprilike in glavobol; čisti kri, je dober za revmatizem ter ozdravi izgubo teka in želodčni kamen. Naprodaj v vseh lekarnah ali pri izdelovatelju

LEO ROTH

555 — 3rd Street 2 floor

Telefon Lincoln 382

ICE CREAM (SLADOLED)

na drobno in na debelo dobite pri meni. Slovenska društva dobe pri večjih naročilih primeren popust. Dostavljam v vse kraje v Milwaukee in okolici.

FRANK PUNCER

5123 National Ave. Tel. West Allis 551W

Popravljalnica avtomobilov

WM. BIESEN

312 First Ave.

Vzadaj, zraven Ilirije.

ZNIŽANE CENE

Naznanjam občinstvu, da sem znižal cene vsej zlatnini in srebrnini od 10 do 30 odstotkov pri vsakemu dolarju.

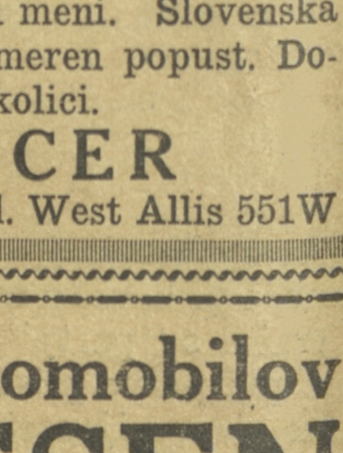
Imam popolno zalogo ur, verižic, prstanov, brošk, zapestnic, medaljončkov, električnih svetilk, strojev za striženje las, britev, in na stotine drugih stvari, vse po znižanih cenah. Izvršujem popravila, za katera jamčim. —

Se priporočam

JOHN GALLUN

URAR IN ZLATAR

342½ Grove St. (med Nat'l Ave. in Walker St.)

ZA NAŠE GOSPODINJE.

Urejuje: I. Noćeva.

Sadna potica

Najprej si pripravi nadev. V ta namen skuhaj 1 pint opranih suhih hrušk, kuhanim odstrani peške, peclje in muhe. Deni jih na desko in jim prideni 6 suhih fig, pest orehovih jedrc, nekoliko limonove lupine ter vse skupaj zreži prav na drobno, potem pa stresi v skledo ter zalij z ⅛ kvorta vročega mleka. Testo pa sedaj napravi tako-le: deni v skledo ½ pinta toplega mleka, malo ga osoli in mu prideni 1 unčo droži, ki si jih razmočila v 6 žlicah toplega mleka s kepico sladkorja; prideni še 14 unč moke (približno 1 kvort), nato vse dobro s kuhalnico stepaj, stepeno testo po vrhu potresi z moko in potem postavi na gorko, da vzide. Ko testo vzide, ga stresi na z moko potrešeno desko, potresi ga z moko in potem postavi na gorko, da vzhaja. Ko testo vzide, ga stresi na z moko potrešeno desko, potresi ga z moko in razvaljaj za mezinec na debelo. Testo pomaži enakomerno s pripravljenim nadevom, testo skupaj zvij, položi v pomazan model ter pusti vzhajati. Končno pomaži potico z jajcem in jo peci v srednje vroči pečici 1 uro.

Mešana potica

Nalij najprej v lonček 4 žlice mlačnega mleka, prideni mu kepico sladkorja in 1 unčo kvasa, to zmešaj in postavi na gorko, da vzide. Potem zmešaj v skledi pol pinta toplega mleka, 1 žlico sladkorja, 1 jajce, 1 unčo surovega masla, pripravljeni kvas in 1½ funta moke, prideni še žlico soli in vse skupaj s kuhalnico zmešaj in stepaj ¼ ure; stepeno potresi po vrhu z moko, pokrij s prtičem in pusti na gorkem vzhajati. Vzhajano testo stresi na z moko potreseno desko; razvaljaj za mezinec na debelo in polij po testu 3 do 4 žlice razpuščenega masla, potresi par pesti zmletih orehov, pest sladkorja, pomešanega s cimetom, in pest rozin, zvij testo kakor štruklje in deni v pomazan model, ki ga postavi na gorko, da vzide; nato ga pomaži z jajcem ali mlekom in postavi v pečico pičlo uro. Pečeno pa daj gorko ali mrzlo, potreseno s sladkorjem, na mizo. — Pri vseh poticah lahko rabiš polovico ječmenove moke.

Vzhajani prepečenec (cvibak)

Najprej raztopi v 4 žlicah mlačnega mleka 1 unčo drožja in kepico sladkorja in postavi to na gorko, da vzide. Medtem stopi v ⅜ kvorta gorkega mleka 2 unče sladkorja in nekoliko soli in mu primešaj 2 unče surovega masla nato vlij to mleko in drože na 2 funta moke v skledo, dodeni 2 do 4 rumenjake, iz beljakov snega in nekoliko stolčenega janeža, vse pa najprej zmešaj z moko in tako napravljeno testo gneti pol ure. Ko je zgneteno, ga stresi v skledo, ki je pogrnjena s čistim prtičem in potresena z moko, ter ga postavi na toplo, da vzide. Čez 2 uri pogneti testo še enkrat in ga razreži na kose, ki so za pol jajca veliki, iz teh kosov napravi za pedenj dolge zvaljke; vsakemu zvaljku pa stekni konca, ki se ravno dotikata. Iz velikih naredi obročke potem naloži na pleh s staknjenim koncem navzdol in s hrbtom navzgor, tako da se pokladajo eden zraven drugega, da se napravi iz teh obročkov podolgasta štruca. Ta štruca naj zopet vzhaja, vzhajano pa pomaži z raztepenim jajcem in speci v vroči pečici. Ohlajeno štruco zreži na kose za mazinec debele, jih položi na pleh in popeci v pečici najprvo po eni strani in jih obrni, da se še po drugi zarumene. (Ti prepečenci so posebno zdravi za bolehajoče na želodčnih boleznih. — Ako hočeš ga lahko pripraviš tudi slabejši prepečenec: napraviš ga lahko iz 2 funtov moke, 1 jajca in mleka.

Pogača pletenka

Najprej deni v lonček 1 unčo kvasa, kepico sladkorja in 4 žlice toplega mleka. V skledo pa deni pol litra toplega mleka, 3 unče sladkorja, 3 unče surovega masla, eno žlico soli in pol žličice stolčenega janeža; tej zmesi prideni dva in pol kvorta moke, s kuhalnico dobro zmešaj in z roko gneti najmanj četrt ure. Ko si vse dobro pregnetla, prideni, če hočeš, veliko pest zbranih in opranih rozin in jih vgneti v testo. Postavi testo na gorko, ga pokrij in pusti, da vzhaja. Vzhajano še enkrat pogneti in razreži na deset enakih delov. Najprej zvaljaj z rokami pet kosov in naredi iz njih pet okroglih približno 12 inč dolglih palčic ter jih spleti v kito, ki jo položi na pomazan pleh, konce noter zapogni. Ravno tako napravi kito iz treh delov in jo položi na prvo kito; potem napravi kito še iz dveh ostalih kosov, to kar zavijaj in jo položi na prvi dve, vselej pa moraš konce zapogniti. Štruco pokrij s prtičem in jo ob straneh, če je pekača preširoka, lepo zadelaj, da je natesno in se ne razleze. Postavi jo na gorko, da vzide. Vzišlo pomaži z raztepenim jajcem in jo natakni z oluščenimi mandelni in peci v srednje vroči pečici eno uro.

Rozinovi hlebčki

Vmešaj v skledi pol pinta gorkega mleka, 1 unčo droži, nekoliko soli, 2 rumenjaka, 3 unče surovega masla, 1½ unče drobno zrezanih, olupljenih mandeljnov, 1 unčo sladkorja in 14 unč moke. To testo dobro raztepi s kuhalnico in ga postavi na gorko, da vzide. Vzhajano testo stresi na z moko potreseno desko in ga razvaljaj za mezinec na debelo. Iz tega izreži z obodcem okrogle krožce ter jih polovico pomaži z raztopljenim surovim maslom, potresi s cimetom, nanje položi par rozin in pokri z prej ostalimi krožci. Tako pripravljene hlebčke stisni ob robu, da se krožca sprimeta ter jih postavi za pol ure vzhajati. Nato jih pomaži s surovim maslom, opeci v precej vroči pečici (četrt ure) ter pečene potresi s sladkorjem.

Jabolčna potica s smetano

Nalij najprej v lonček tri žlice mlačnega mleka, prideni mu kepico sladkorja in 1 unčo kvasa; vse to zmešaj z žlico ter postavi na gorko, da vzide. Potem zmešaj v večji skledi pol kvorta toplega mleka, eno ali dve žlici stolčenega sladkorja, eno jajce, en rumenjak, 2 unče surovega masla ter pripravljeni kvas, zmešaj,, osoli in zasuj s poldrugim kvortom moke; nato vse skupaj s kuhalnico močno raztepi. Stepeno testo potresi po vrhu z moko, ga pokrij s prtičem in pusti na gorkem vzhajati. Metem pripravi nadev. Vmešaj 4 žlice goste kisle ali toplene smetane, eno jajce in ščep cimeta. Ko je testo vzišlo, ga vzemi iz sklede, stresi na desko, ki je potresena z moko, potresi še malo z moko po testu ter nalahko tenko razvaljaj in namaži s pripravljenim nadevom, potresi pest krušnih drobtin, 4 olupljene in na listke narezane, ne preveč kisla jabolka in za pest sladkorja; zvij v zvitek in položi v namazano kozo (model), postavi na gorko, da zopet vzhaja, pomaži z jajcem, postavi v pečico in peci pičlo uro. (Iz tega testa napraviš lahko dve potici.)

Blaznost v državi Oregon

Zdravstveni oddelek vlade v Washingtonu se je bavil zadnje čase posebno s slučaji blaznosti po raznih državah. Tako se je statistično dokazalo, da je v državi Oregon sedaj 75.000 blaznih oseb, izmed 783 vsega prebivalstva te države. Nadalje je preiskava dognala, da je izmed 32.080 otrok, kateri obiskujejo šolo v tej državi 500 slaboumnih. Preiskave vlade so nadalje dognale, da je velika večina teh nesrečnih oseb postala žrtev spolnih bolezni njih samih, ali pa njih staršev, oziroma bližnjih sorodnikov. Spolne bolezni so se v Ameriki po vojni strahovito razširile in so postale eden izmed najvažnejših problemov, katere mora rešiti vlada. Slučaji, kateri so znani oblastim so tako gosti, da so bili vladni organi primorani nastopiti z vso energijo, da omejijo to strašno bolezen.

Da ne vedo otroci zakaj nekaj hočejo — v tem so vsi učenjaki in modrijani enih misli. Da je pa veliko število odraslih ljudi obojega spola, kateri ne vedo zakaj žive, kaj hočejo, ravnajo v vsem kot automati, ne rabijo svojega razuma in žive kot velike ničle v človeški družbi, tega pa ne verjame nikdo rad, vendar je popolnoma resnično.

JOHN ERMENC
Real Estate in javni notar.
Edini slovenski licencirani Real Estate.
511 National Avenue
Opravljam vse notarske posle, izdelujem lastninske liste (deeds) in zemlj. pogodbe (Land Contracts). Pošiljam denar in skupno z L. Bewitzom, prodajam parobrodne listke za vse kraje. Vsako delo izvršim pa najnižji ceni.

GOSTILNA
JOHN LENKO
265—1st Ave. (vog. Park)

FRITSCH BROS.
Florist
CVETLICE IN VENCI
581 National Avenue
Milwaukee, Wisconsin
Telefon Hanover 3680

Slovenci, Hrvati in Srbi!

Pošiljam krone, dinarje, lire, franke in dolarje v vse kraje, kjer prebiva naš jugoslovanski narod.
ZASTOPNIK SEM VSEH PAROBRODNIH ČRT. Dobite prostor, na katerem parniku želite, da vam ne bo treba čakati v New Yorku.
POOBLAŠČEN OD STATE BANKING DEPARTMENTA ZA POŠILJANJE DENARJA V EVROPO.
AMERICAN EUROPEAN STEAMSHIP TICKET AGENCY
JOHN KAURICH
124 — 5th St., blizu Union postaje.
Javni notar. Izdelujem notarska dela in listine za dobiti sorodnike iz starega kraja.

"SLOVENIJA"

TEDNIK
(Izhaja vsaki petek)

Izdajatelj: Frank X. Veranich.
883 FIRST AVE., MILWAUKEE, WIS.
Tel. Hanover 1648

NAROČNINA:

Vse leto $2.50
Pol leta $1.50
Izven Zdr. držav in
za Evropo na leto $3.00
Posamezna številka 5 centov

"THE SLOVENIA"
WEEKLY
Publisher: Frank X. Veranich.
383 FIRST AVE., MILWAUKEE, WIS.
Tel. Hanover 1648
SUBSCRIPTION:

One year $2.50
6 months $1.50

18

PRVI MAJ

Prvi maj pomeni probujenje ali vstajenje narave. V davnjih pretklih časih, ko je ljudstvo priprosto in srečnejše ko sedaj lastovalo samo vso zemljo in vse njene zaklade, kolikor so mu bili znani, v onih starih časih so ljudje praznovali probujenje narave s tem, da so zaklali jagnje in ga žrtvovali svojim bogovom. Ljudstvo se je zbralo v sencah košatih dreves v prosti naravi in ko je videlo vso krasoto probujene narave okrog sebe, je prišla tiha blažena sreča v priprosta srca in radovalo se je vse, vživalo deviško lepoto narave ter s slastjo poslušalo petje krilatih pevcev. — Ljudstvo je bilo srečno in prosto. Kar mu je nudila narava je uživalo skupno; ne samo njene zaklade, temveč tudi njeno lepoto.

In potem so prišli iz daljnih krajev možje s križem v roki, kateri so učili novo vero in od tistega časa naprej niso več obhajali probujenja narave; namesto tega je prišla velika noč in jagnje je proslavljalo Boga, o katerem so učili novi pridigarji.

S tem se je pričela za te srečne in priproste ljudi doba takozvane kulture in civilizacije. Za pridigarji so prišli drugi, možje z mečem v roki in pohlepom v srcu. Meč je kmalu uničil svobodo teh ljudi in jih uklenil v verige suženjstva. Izgubili so svobodo in zakladi zemlje niso bili več skupna last vseh ljudi, temveč so postali rop posameznih oseb. In od tiste dobe naprej so se gradili na strmih pečinah gradovi z močnimi zidovi in utrdbami, gradile so se cerkve in gradili so se samostani; vse to je še danes živa priča izgubljene sreče. In zopet so minila stoletja. Zgradbe na strmih pečinah so postale razvaline in namesto njih so se pokazali v dolinah v sredi krasnih nasadov, krasni gradovi, v njih bližini pa koče sužnjev in potem črna zidovja tovaren, kjer so oni garali za golo bedno življenje.

Dolgo let niso ti sužnji, potomci srečnih prostih pradedov, praznovali probujenja narave, ker njih srce je bilo mrtvo, njih čut in hrepenenje po lepoti uničeno. Trpeli so nemo in legali v grob, ne da bi kedaj sijalo solnce na potu njih življenja.

Toda vsako leto zopet je posijalo pomladansko solnce v srcih teh zatiranih in vselej vspodbudilo žarke upanja, vselej jih navdahnilo z močnejšim hrepenenjem. Stari so legali v grob, mladi pa so zavzemali njih mesta; v njih je bila sveža moč, več upanja in več hrepenenja. Ko se je narava prebudila, so se podali iz temnih tovaren in rudnikov, so stegnili svoje žilave roke proti solncu in v njih srcu se je pojavil klic po svobodi in sreči; tako so se pričeli boriti. Združili so se v mogočno armado, katera se je razširila kmalu po vseh deželah, kjer so živeli sužnji modernega kapitala.

Delavstvo, moderni proletarijat, je pričel praznovati dan probujenja narave, **prvi maj**. Moč proletarijata je postala velika, da je lahko določil sami svoj dan, dan v katerem pove glasno vsemu svetu svoje zahteve, v katerem pokaže svojo moč in nepremagljivo silo.

Milijoni bodo korakali prvega maja po okrašenih ulicah svetovnih in drugih mest, iz milijon grl bo donela ta dan delavska bojna pesem in sovragi delavstva bodo čutili, kakor še nikdar poprej, da niso oni več absolutni gospodarji, da se njihova moč krha, da se temelj njihovega družabnega reda maje. — Največja država na svetu bo praznovala prvikrat prosta sovražnikov ob meji prvi majnik kot državni praznik; delavstvo Rusije bo razvilo svojo rudečo zastavo mednarodnega bratstva in svobode po vsej veliki državi in zapelo bo svojo himno, katere glas bode odmeval po širnem svetu: "Vstanite, bratje urno, smelo; rešitve se že bliža čas."

V srcih delavstva po vseh državah sveta se bode pojavilo upanje še silnejše in njih vrste se bodo pomnožile za stotisoče.

In ti brat delavec! Postoj ta dan in se vprašaj, koliko je vredno tvoje življenje? Vprašaj se, kaj je tvoje plačilo za vsa leta, ki si jih preživel za črnimi zidovi tovaren! Vprašaj se, ali si svoboden, ali si srečen, kaj te čaka pod sedajnimi razmerami na stara leta. Postoj in pomisli. Pomni, da praznuje tega dne sto osemdeset milijonov ljudi delavski praznik, da gredo z vsakim dnem lepši bodočnosti nasproti in da so si priborili to sami s svojo lastno močjo, ker so bili solidarni in zvesti svoji organizaciji. Pomisli to in skleni, da bo tudi tebe našel prihodnji prvi maj v vrstah bojevnikov za svobodo in boljšo bodočnost proletarijata in človeštva!

UPLIVEN ZDRAVNIK PROTI HINAVSKIM REFORMATOREJM

Domovi so postali pivovarne in distilerije

Dr. J. J. Seelman, predsednik zveze zdravnikov milwaukeškega okraja se nikakor ne strinja z reformatorji, ki si hočejo pridobiti čast in slavo s svojim reformatorstvom. Pri njem je bila Mrs. C. M. Barr, predsednica združenih cerkvenih žensk, katera organizacija deluje na vse mogoče in nemogoče načine proti nemoralnosti in mokroti in za višnjeve zakone. Dr. Seelman ni zdravnik, ki bi veroval, da se bo človeštvo poboljšalo potom odredb, zakonov in prepovedi, ampak stoji na stališču, da je treba drevo negovati, dokler je še nežno, da je treba dati otroku pravo vzgojo. Zato je reformatorici Barr dal sledeči pouk:

"Vse poskušnje, da se odpravi nečistost in nemoralnost ne bodo imele drugega uspeha, kot da bo pozorišče prenešeno na drugi prostor, kateri prostor ne bo prav nič boljši kot je sedanjši, moremiti pa še bo celo slabši. Vsa naša dosedanja prizadevanja, da očistimo naš okraj kot z odpravo zloglasnih hiš, imajo za posledico, da je danes odstotek spolnih bolezni višji kot je sploh bil kedaj poprej.

"Nečistosti in nemoralnosti je v zgornjem svetu ravno toliko kot v spodnjem; vzgoja in pouk še nista danes tako daleč, da bi zadrževala ljudi od prelomitve umetnih zakonov, katere se je postavilo nad življenske človeške nagone, potom katerih izvršuje narava svoj najbolj poglaviten čin razširjevanje zaroda.

"Ako bi cerkvene ženske uporabile svoj čas in energijo za ono stvar, za katero jih je narava namenila, roditi in vzgajati otroke in pripraviti možu udoben dom, bi koristile človeštvu in ženstvu v enem dnevu več kot bodo vse svoje življenje s preganjenjem greha. Ako bi te ženske posvetile svoj čas otrokom občine, ki so še v nežni mladosti ter se jih zamore pravilno vzgojiti, ako bi te ženske podučevale matere, ki potrebujejo pouka, kako vzgajati in učiti svoje otročičke, da bodo ti otročički, kadar dorastejo, čisti v mislih in dejanju, ki bodo ločili dobro od hudega, bi se jim najbrže posrečilo izboljšati prihodnjo generacijo in če bi je ne izboljšale več kot za eno stotinko enega odstotka, bi si s tem pridobile velike zasluge za človeštvo.

"Dekleta, ki zahajajo v "roadhouses" in na plesišča, ki so na slabem imenu, že imajo svoje izkušnje in večina njih bo svojo pot nadaljevala, naj jih zasledujejo cerkvene ženske, kolikor jih hočejo. Pogledale bi naj tudi te ženske v boljše domove v "front parlorje", kjer so luči ugasnjene.

"Jaz sem nasprotnik prohicije, ker je prohibicija izpremenila 90 odstotkov delavčevih domov v pivovarne in distilerije, kjer se izdeluje nadomestilo za dobro pivo in likerje, katerih uživanje počasi toda sigurno zastruplja njihov življenski sistem. Ker se te stvari dela v prisotnosti otrok, kateri rastejo v atmosferi munšajna, hmelja in slada, bodemo dobili bodočo generacijo, generacijo izvežbanih munšajnarjev in domačih pivovarjev, mesto generacijo abstinentov, kot nam zatrjujejo prohibicijonisti. Do sedaj se še ni dokazalo, da je zmerno uživanje alkohola škodovalo; mnogo teorestičnih podlag nas sili v verovanje, da je alkohol absolutno potreben za napredek in višjo stopinjo civilizacije kot jo imamo sedaj. Alkohol je v hišnem gospodarstvu najbolj uporabljivo zdravilo, katerega nam je dala narava; prohibicija ni upoštevala človeških pravic in potreb, ampak je uropala dom družinskih medicin. Konečno pa sem proti prohibiciji zato, ker prohibicija še ni nikoli zabranila, ne zabranjuje sedaj in nikoli ne bode; to zamore storiti le zmernost, toda prohibicija nikoli.

"Nobeden razred državljanov ni storil toliko za odpravo nečistosti in nemoralnosti kot ravno naš razred, razred zdravnikov. Izvršujoč naš posel, delujemo mi na to dnevno; noben razred ne bo bolj podpiral gibanja za izboljšanje kot naš, da se napravi mesto boljši prostor, kjer živeti in varnejše vzgajati našo deco, toda to izboljšanje mora biti popolnoma drugačno od onega, katerega se je posluževalo sedaj in katero se je izkazalo, da stvari poslabša mesto izboljša.

Enakega mišljenja kot prof. Seelman je tudi Dr. St. B. Beacock, pisatelj in ekonom McGill univerze v Montreal, ki je govoril zadnji teden v Immanuel presbiterijanski cerkvi. rekel je:

"Kakor se razumeva danes, je vsaka stvar slaba, ako reče to 51 izmed 100 oseb. Ne bom se spuščal v pojasnitev, če je prohibicija dobra ali slaba, res je pa, da je 51 odstotkov volilcev pronašlo, da uživa 49 odstotkov opojne pijače in zato je postalo uživanje greh. Vprašam vas v imenu politične teorije, kje bodemo končali s takim postavodajstvom? Izgubili smo se s prislovnico: "večina ljudstva". Ako bodemo skušali moralnost prisiliti s postavodajo, bo to najbolj ugrožajoče dejstvo, ki bo nasprotovalo demokratični vladi.

"Izdelati moramo novo demokratično teorijo, kjer se bo upoštevalo tudi individualnost. Ekonomični zakon življenja je, da vsakdo gleda zase. Neupoštevanje tega pricipa je napačen zaključek. Ljudje vidijo to kot zadevo ekonomije in biznesa, toda ne vidijo tega politi-

(Dalje na 15. strani)

ŠILO za grešnike

ŠIBRE

Prof. T. G. Masaryk, predsednik republike Čehoslovakija, je resigniral kot predsednik. Za vzrok se navaja slabo zdravje. Dr. Ed. Beneš, zunanji minister, je postal ministrski predsednik in izvršujoči predsednik. — Bolj vesela novica bi bila za nas, če bi resigniral kralj kraljestva Srba, Hrvata i Slovenaca!

* * *

Vlada kraljestva Srba, Hrvata i Slovenaca je svoje poštne znamke naročila v Združenih državah, najbrže za to, da bi domači tiskarji ne obogateli prehitro, ali pa niso menda domači tiskarji znali dovolj lepo namalati na znamke njegovega veličanstva!

* * *

Kadar je veliko povpraševanje po kakem blagu, blaga pa primanjkuje, tedaj se cene takemu predmetu dvignejo; kadar je pa prevelika zaloga kakega blaga, povpraševanje pa malo, tedaj cene padejo. —Rev. Zakrajšek v Chicagu je importiral že toliko živega blaga iz kraljestva Srba, Hrvata i Slovenaca v Združene države, da je trg prenapolnjen in se je radi tega pričela pojavljati med slovenskim duhovništvom brezposelnost.

* * *

Nevidne sile

Kdo se ne spominja svetovno poznanega meniha Rasputina na ruskem carjevem dvoru, ki je vladal Rusijo, ker je obvladoval carja. Istotako je bilo pri drugih evropskih vladarjih, ki niso vladali tako, kakor so oni želeli, ampak tako, kakor je želela gotova klika na dvoru ter niso bili monarhistični potentati ničesar drugega kot orodje, katerega se je klika poslu̇ževala, da je dosegla svoj namen. Svetovne vojne ni napovedal in vodil nemški kajzer sam, ampak to je delala nemška klika, takozvani junkerji in kajzer je bil le njihovo voljno orodje. Ravno te dvorne klike so največje zlo pri monarhističnih vladah. Ravno take klike ima Jugoslavija v Belgradu, katera klika deluje na to, da postane Jugoslavija kraljevina, kajti potem bo tej kliki zasigurana lepa brezskrbna bodočnost, mastne službe brez dela, edino njihovo delo bodo vedne intrige.

Dvorne klike so bile tiste sile, ki so vladale celo Evropo pred svetovno vojno; krvave revolucije pa niso spreobrnile dvornih klik, kajti one so bile skrite za monarhami — monarhi so padli, klike pa so ostale. Komaj se je Evropa pričela nekoliko rekonštrutirati, pa so že pričele zopet delovati one temne sile, ki so ostale nekaznovane.

Temne sile pa niso samo na dvorih v Evropi, najdemo jih tudi v manjšem obsegu pri velikih industrijskih podjetjih, kjer so strah organiziranega delavstva.

Tudi v Ameriki med Slovenci imamo tako tajno nevidno silo, katera še sicer ni razvita, a že prav ponosno dviga kvišku svojo nevarno glavo. Dosedaj si pridobiva moč še samo nad slovensko duhovščino — to je red slovenskih frančiškanov v Chicagu, katerim na čelu stoji skrita sila pater Zakrajšek. Marsikateri slovenski duhovnik je že čutil to tajno silo iz Chicaga.

Marsikoga, če je katolik ali nekatolik, brezverec ali veren kristjan, bo gotovo zanimalo, kako bi bilo mogoče, da bi ta tajna sila v Chicagu zamogla imeti kako oblast čez duhovnike, ki spadajo pod druga škofijstva in se nahajajo v drugih državah. Stvar je precej enostavna. Pater Zakrajšek si je namreč znal s svojo izvanredno spretnostjo pridobiti zaupanje in upliv pri chikaškem nadškofu Mundelein; čikaški nadškof je pa obenem titularni kardinal in ima toraj precejšnjo besedo pri vladi katoliške cerkve v Ameriki.

Kot je znano, ni imel dosedaj in tudi ne bo imel pater Zakrajšek upliva, prijateljstva in simpatij med slovenskimi ameriškimi duhovniki, česar posledica je, da le malo slovenskih duhovnikov agitira za časopisje, katerega izdaje pater Zakrajšek pod imenom reda slovenskih frančiškanov. Samoobsebi umevno je, da si je vsled tega pričel pater Zakrajšek prizadevati, kako dobiti upliv nad slovenskimi župnijami. To je pa nemogoče, dokler je na župniji duhovnik, ki noče plesati tako, kot se žvižga v Chicagu. Zato se je bilo treba poslužiti razne diplomacije, pridobiti si kolikor mogoče upliva pri chicaškem nadškofu, importirati kolikor mogoče mnogo patrov iz stare domovine, ker jih tukaj v Ameriki ni, ter novodošle postaviti na velike župnije, ki bi dosti nesle ter izpodriniti sedanjega duhovnika. Na ta način ubije pater Zakrajšek tri muhe obenem. 1.) Na veliko župnijo spravi sebi naklonjenega duhovnika, ki bo agitiral za njegovo časopisje, da se bo izplačalo, 2) ker nesmejo frančiškani imeti denarja, ampak le gotovo majhno vsoto, zato morajo denar, to je svoje dohodke od župnije pošiljati v blagajno oo. frančiškanov v Chicago, čez katero blagajno je gospodar pater Zakrajšek, in 3) njemu nenaklonjen župnik pride na kakšno majhno farico z malimi dohodki, ker pa sila kola lomi, zato se potem tak župnik hoče ali noče mora ponižati ter pričeti plesati po navodilih iz Chicaga, ako hoče sploh priti zopet na boljšo faro.

Ta proces se že sedaj godi in tako raste moč patra Zakrajšeka od dne do dne. Duhovniki se tega že zavedajo, ne zavedajo se pa tega farani. Ako bi se župljani oziroma cerkveni odbori tega zavedali, bi sploh ne dopustili, da bi na njihovo župnijo prišel duhovnik, katerega se jim hoče vsiliti po navodilu iz Chicaga, kajti cerkev in duhovnika vzdržujejo župljani in nihče drugi, zato imajo tudi pravico, zahtevati, da imajo tistega župnika, s katerim so zadovoljni in kateri vrši svoje dolžnosti tako kot mu jih predpisuje cerkev, ne pa tako, kot jih predpisujejo frančiškani v Chicagu.

Pa še eden vzrok je, zakaj želi pater Zakrajšek na velikih župnijah sebi naklonjene duhovnike. Njemu naklonjeni duhovniki aranžirajo večkrat kaki misijon, katerega vodi frančiškan iz Chicaga in za tak misijon, ki traja tri dni, mora plačati župnija okoli štiristo dolarjev, katera vsota gre v blagajno oo. frančiškanov.

Tako se počasi toda sigurno grade pota in žile, po katerih se bodo stekale velikanske svote denarja v Chicago, čez kateri denar razpolaga in bo razpolagal pater Zakrajšek, kot zapadni provincijalni komisar in čim večja bo blagajna, tem večjo moč bo on predstavljal, kajti dosedaj je še vedno žal tako, da se z denarjem da prilastiti tudi moč.

Omenili smo, da je ta proces sedaj v razvoju, da še ta temna tajna sila ni razvita, deluje pa že v tej smeri, da se prestavlja zaslužne in vestne duhovnike iz velikih župnij, ker se pater Zakrajšek obrne na svojega nadškofa, titularnega kardinala, ta pa pritisne na škofa dotične škofije, pod katero spada župnija, ki je patru Zakrajšeku nenaklonjena.

Proti takemu delovanju, proti taki tajni sili je treba nastopiti, dokler je še čas, z vspešnimi, dobrimi in radikalnimi sredstvi, ne pa z zmerjanjem kot imajo mnogi navado. Le na ta način bo mogoče preprečiti, da se ne razvije v Chicagu taka tajna sila, kot se je v osebi Raspustina na ruskem carskem dvoru!

Geslo slovenskih župljanov in cerkvenih odbornikov naj bo: "Na župnije posvetne duhovnike, redovniki pa naj ostanejo v samostanih!"

—o—

TA JE "PAMETNA"

Gospodična S. Biers v Akron, Ohio, je napravila iz ločitve zakona pravcato podjetje, katero jej nese lepe dohodke. Dosedaj je dobila že sedem žrtev in postala je tako bogata, da se bo podala kmalu v zaslužen pokoj. Ona je namreč imela že sedem ženinov in vsakega je tožila pod kako pretvezo za ločitev zakona, ali pa za odškodnino, ker ji je svatoval in jej "kršil čast". Vsakokrat je bila ona zmagovalka in vseh sedem zaljubljencev je izgubilo tožbe in vsi so jej morali plačati večje ali manjše vsote kot odškodnino za srčne bolečine. Pri zadnji tožbi pa je nekoliko pogorela, ker ji je sodnik dovolil samo 400 dolarjev odškodnine.

—o—

UGANKE

Rešitev zadnje uganke:

Gospodinja je kupila od kmeta 100 komadov kuretnine in sicer: Piščance je plačala po 1c, kokoške po 10c, petelinčke pa po 50c. Za vse skupaj je plačala ravno $5.00. Koliko je dobila piščancev, koliko kokošk in koliko petelinčkov?

Kupila je 60 piščancev po 1c, to je 60c; 39 kokošk po 10c, to je $3.90 in 1 petelinčka po 50c, skupaj ravno pet dolarjev.

Pravilno so rešili to uganko in prejeli obljubljeno nagrado sledeči:

Frank Pechek, Ely, Min.; Frank Turk, Aurora, Minn.; John Stariha, Kenosha, Wis.; Andrew Fon, Milwaukee, Wis. Peter Vranesich, New Duluth, Minn.; Tereza Turk, Menominee, Mich.; O. J. Mayerle, Eveleth, Minn.; John Fugina, Ely, Minn.; Jakob Rahtel, Eveleth, Minn.; John Zajc, Eveleth, Minn.; Frank Podržaj, Gilbert, Minn.; Joe Yeraj, Sheboygan, Wis.; John Golob, Sheboygan, Wis.; Anton Gornik, Chisholm, Minn.; Louis Golob, Milwaukee, Wis.; Geo. Dvoršek, Milwaukee, Wis.; Jozef Ilovšek, Milwaukee, Wis.; Jerry Irman, Milwaukee, Wis; Mrs. Josepha Wolovšek, Milwaukee, Wis.; Vincenc Kotnik, Sheboygan, Wis.; Mrs. Helena Golhleb, Port Washington, Wis.; Mike Skok, Sheboygan, Wis.; Jernej Bogataj, Sheboygan, Wis.; Frank Segale, Sheboygan, Wis.; Anton Kostanjevec, West Allis, Wis.; John Brunet, Milwaukee, Wis.; Paul M. Shaltz, Calumet, Mich.; Miss Anna Kasteltz, Aurora, Minn.; Paula Klinc, Sheboygan, Wis.; Mary Kržišnik, Sheboygan, Wis.; John Urankar, Milwaukee, Wis.; Frank P. Shaltz, Calumet, Mich,; Fr. Skok, West Allis, Wis.; Anton Ponikvar, Braddock, Pa.; in Louis Dragan brez naslova.

Nova uganka

Zapišite: 1 1 1
3 3 3
5 5 5
7 7 7
9 9 9

Izmed teh 15 številk vzemite šest številk; ako teh šest številk seštejete, mora znašati

(Dalje na 15. strani)

FAKTI GLEDE KRIZE V SOVJETNI RUSIJI

Socijalistični list Wiener Arbeiter Zeitung na Dunaju je pisal z dne 12. marca sledeče o krizi y Rusiji:

Zopet se nahaja sovjetna Rusija na robu nevarne krize. Kapitalistični razredi vseh držav in dežel, se že vesele in so prepričani, da bije toli sovraženi ruski sovjetski republiki zadnja ura. Na drugi strani pa nam javljajo komunistični agentje vesti, da ni kriza tako nevarna kot si mislimo, kajti vso zadevo bodo povzročili le tujezemci in nekako okoli sto mornarjev. Oba poročila pa sta absolutno napačna. Sovjetna vlada, ki se opira na rdečo armado, drži vladne vajeti z vajeno in močno roko.To ni boj obraza v obraz, ali moža proti možu, ampak je velikanska sila, katere ne bo mogoče tako kmalu potlačiti in zadušiti. Fakt pa je, da mora sovjetna vlada računati na vedno naraščujočo maso ljudstva, ki ni nikdar z vsem zadovoljna in poleg tega se je bati sovjetni Rusiji tudi močnega odpora od strani industrijalnega delavstva.

Med temi strujami deluje tajno reakcijonarna organizacija, ki skuša na vsak način privesti rusko ljudstvo do razkola ter tako poslabšati položaj države, ter pregovoriti veliko maso ruskega prebivalstva za zopetno revolucijo, od katere bodo imeli dobiček le vodje reakcijonarjev.

Nedvomno je temeljni vzrok bližajoče se krize in njenih posledic nezadostni živež po mestih. Velikanska žitna polja v Ukrajini in zahodni Sibiriji so bila od tamošnjih lastnikov in prebivalcev osvojena ter je prišla radi tega sovjetna vlada do velikanskih težkoč, ker ne more preskrbeti kruha stradajočim mestnim prebivalcem. Z deljenjem veleposestev, gozdov in pašnikov, ki se je vršilo po revoluciji med kmeti in jim je šla sovjetna vlada tako dobrodušno na roko, je zmanjkala tudi velikanska zaloga žita. Kmet, kateremu ni več potreba plačevati najemščine svojemu gospodarju, tudi noče več prodajati ali staviti žita na trg ker ne rabi denarja, ki ga je preje neobhodno potreboval,da si je zamogel zasigurati pravo eksistenco. Po svojem prepričanju in računu je ruski kmet sklenil, da bo svoje pridelke snedel sam in njegova družina ter jih za nobeno ceno ne bo dal za ničvredni papirnati denar.

Prisilna rekvizicija v kmetskih okoliših in distriktih je povzročila, da kmetje ne sejejo več toliko kot preje in tudi nimajo več toliko obdelane zemlje kot preje ter jo puščajo raje v puščobi, dočim preostale pridelke zakopavajo za slabejše čase. Letos se bo pojavila kriza v Rusiji radi slabe letine in pomanjkljivega železniškega sistema.

Delavski razred trpi lakoto in pomanjkanje. Njegovo nezadovoljstvo je naperjeno proti sovjetni birokraciji, katero delavstvo dolži, da je ona kriva da se je razblinil sistem, potom katerega bi jim bila omogočena zadostna prehrana. Vsled tega je nadaljna eksistenca sovjetne Rusije nemogoča, možno je, da se bo obdržala na krmilu v slabih žitnih okrajih v severni Rusiji, morebiti v Petrogradu, ampak edino le pod pogojem, da bo pričela izdajati zopet krušne karte ter na ta način kontrolirala kolikor toliko prehranjevalni sistem. Radi tega nezadovoljstva ne more sovjetna vlada najti nikakega pravega prehoda v bodočnost in njen obstoj, kajti pod sedanjim diktatorstvom ni v Rusiji o svobodi tiska, o svobodi postavodaje in družabnega reda nikakega govora. Sovjet, od katerega je delavstvo pričakovalo vse najboljše v pričetku revolucije, je pričel umirati ter se je izkazal kot pomanjkljiv, posebno še v zadnji vojni, ko je naenkrat vzrastla nova klika — birokracija, katere ni mogoče več kontrolirati ter vlada sedaj z brezmejno silo.

Prvič so bili vidni znaki nezadovoljstva med boljševiško stranko Govornik nezadovoljnega delavstva je bil Schlapnikoff, predsednik unije kovinskih delavcev. On je sestavil program, v katerem so zahteva li popolno odstranitev birokracije iz ekonomične administracije ter bili proti vsakemu umešavanju birokracije v ekonomijo, in da se morajo vse ekonomske sile združiti v obrtno unijo.

Toda prevladujoča večina komunistične stranke je bila proti takemu sindikalizmu; Trotzky je podal svoj program, ki je v celoti nasprotoval onemu Schlapnikoffa. Trotzky je nadalje povdarjal, da se ekonomično stališče Rusije ne more drugače združiti z unijami, kot s pomočjo militariziranja železnic in industrije. Na podlagi njegovega programa bi se morali železniški delavci in delavci drugih strok pokoriti popolnoma neomejenemu diktatorstvu, ki bi povzročil in je že tudi povzročil, to je, da se ne more zamenjati industrijalnih izdelkov s kmeti za potrebni živež. Nadalje je povedal dovolj jasno v svojem programu, da bi se moralo delavstvo potem pokoriti diktatorstvu, ne diktatorstvu izvoljenemu od delavcev, ampak onemu, ki bi bilo imenovano od vlade ter bi se nazivalo birokracija.

Toda tako prisilno diktatorstvo sovjetna vlada nikakor ne more drugače upostaviti, kot z velikim rizikom, s čemur pa se podaja v velikansko nevarnost, da bo kmalu odbila njenemu sistemu in njenemu režimu zadnja ura. Raditega je Lenin odločno nastopil proti Trotzkijevemu militarizmu, čeravno je tudi on nasprotnik Schlapnikoffa. Njegova metoda je povzročila, da se nahajata v Rusiji dva diktatorja, kar bo prej ali slej privedlo stranke do razpora in potom strank tudi povzročilo velikanske prekucije v delavskem razredu.

Vsled pomanjkanja kruha so se pojavile velike stavke in sicer v Petrogradu, Moskvi in drugih industrijskih mestih. Največja stavka se je vršila v Petrogradu ter se je imenovala krušna stavka. Meščanstvo vzajemno z delavci je kolidiralo z vojaštvom ter je bilo zaznamovati več žrtev. Petrograjska Rdeča Gazete od 27. februarja poroča o stavki sledeče:

"Kot napredna sila so delavci pričeli gibanje proti sovjetni vladi. Največ nezadovoljnih delavcev je bilo iz Vasilj Ostrow tovarne, katero je potem vlada dala zapreti. 24. februarja ko bi se imela vršiti registracija delavcev omenjene tovarne, je paradiralo od 200 do 300 delavcev proti drugim tovarnam ter klicalo sobrate delavce na stavko. Okoli 10. ure zjutraj že je bilo na ulicah do 2,500 delavcev. Vlada je takoj poslala čete rdeče garde na pozorišče. Množica je začela bombardirati vojaštvo, najprvo s sneženimi kepami in naposled s kamenjem. Skušali so vojake razorožiti. Ker je bila reka Neva zamrznjena, je veliko število delavcev odšlo na drugi breg ter povzročilo, da so nehale z obratovanjem tudi ondotne tovarne. Vojaštvo je nekaj časa rabilo silo, potem pa se je izkazalo, da simpatizira z delavci ter je skušalo njih položaj ublažiti in se jim je pridružilo." — Tako je torej že tedaj bila vlada brez prave moči.

Končno si je nezadovoljstvo priborilo pot do Kronštadta, kjer so se mornarji uprli proti vladi pod poveljstvom generala Kolowsky. Kolowsky je bil preje v armadi stotnik, toda znal je izrabiti priliko ter se je sam imenoval na čelo puntarjem in nezadovoljnemu delavskemu razredu. Njegova moč je bila tako velika, da si je po vsej pravici nadel ime Bonaparte ruske revolucije. Toda njegov sijaj ni večen, kakor ni bil oni francoskega Napoleona,kajti sovjetna vlada je poslala v Petrograd in druga mesta sveže in zveste čete, potom katerih namerava popolnoma zatreti upor. Nasprotno pa delavci vstrajajo trdno na stališču, da mora vlada pasti.

Prepričani smo, da se bo sovjetna vlada ravnotako iznebila Kolowskega, kot se je Denikina, Kolčaka in Judeniča. Toda s tem še ni rečeno, da bo kriza odstranjena enkrat za vselej, o ne, pravi pravcati boj se vrši med diktatorstvom in birokracijo, katerih obe struji hočete vladati v imenu proletarijata, dočim je proletarijat ob sebi umevno nasproten vsakemu diktatorstvu. Konec temu konfliktu se zamore napraviti samo na podlagi pametne misli in z reorganiziranjem vseh sedanjih ruskih vladnih aparatov. Diktatorstvo je bilo neobhodno potrebno radi vojne,in vse povsod,kjer je diktatorstvo še bilo ustanovljeno, je bilo po končani vojni ali ob upostavitvi miru zopet razrušeno.

Podobno je bilo v Franciji za časa revolucije. Med vojno so vladali Jakobinci, kakor hitro pa je nastal v deželi mir,so z vojno izginili ali vsaj prenehali tudi Jakobinci s svojim terorjem. To se bo prej ali slej zgodilo tudi v Rusiji.

Kakor hitro bo upostavljen popolni mir, se bodo mase kmetov in delavcev združile ter ne bodo več dopustile, da bi bile vladane po nekontrolirani birokraciji, katera razpolaga s neomejenimi silami. KRIZA SOVJETNE RUSIJE NIKAKOR ŠE NI KRIZA REVOLUCIJE, ampak je kriza vladajočega sistema, ki je bil rojen iz vojne ter je bil radi iste potreben. Tako se bo morala Rusija takoj, kakor hitro bo izven zunanje nevarnosti, rekonštruirati in preosnovati. Potem bo terorističnega diktatorstva birokracije konec ter se bo morala umakniti demokratičnemu samovladanju kmetov in delavstva.

—o—

Sanje so se uresničile

Salom, Va. — 25 letni Henry Dameron, ki je delal na farmi svojega strica za $10 na mesec, je večkrat sanjal, da je našel zaklad ter si z njim kupil lastno farmo. Ko je pred nedavnim oral zemljo v podnožju Brush gorovja, je s plugom zadel in izkopal sumljiv predmet. Ko je istega preiskal, je pronašel, da je bil predmet mali kovinasti lonček, v katerem se je nahajalo za $14,905 zlata, srebra in papirnatega denarja. Papirnati denar je bil že strohnel, da se ga ni zamoglo spoznati, med tem ko so bile letnice na zlatem in srebrnem denarju 1823. Damerton je moral izročiti zaklad oblastim ter se boji, da se bodo njegove sanje razblinile v nič. Sedaj čaka odločilnega koraka.

—o—

TIROLCI ZA ZDRUŽITEV Z NEMČIJO

Iz Londona se neuradno poroča, da je izpadlo ljudsko glasovanje na Tirolskem v prid Nemčije. Za združitev je glasovalo 125,000 oseb, proti pa le par tisoč. Te številke niso uradne.

—o—

Suhači so proti pivu

Washington — Suhi kongresniki se prav nič ne strinjajo, da bi imeli zdravniki pravico predpisovati vino ali pivo bolnikom kot zdravila, zato so sklenili, da spilijo prohibicijski postavi še več ostrih zobov, da se pivo in vino prepove popolnoma. Mokri kongresniki pa se pripravljajo, da ublažijo sušo, zato se bo vršil v kongresu nov boj, katerega bodo morali plačati davkoplačevalci!

DOPISI

Nelyville, Mo.

Dragi g. urednik: — Prosim Vas za nekoliko prostora. Dolgo sem že naročen na list Slovenija ter vedno preiščem vsaki kotiček in predalček, toda farmarskih dopisov le malo najdem v njem, posebno od tukaj; izgleda kakor da bi bil sam v tem kraju naročen na ta prekoristni list.

Tukaj je malo farmarsko mesto, ki šteje kakih 200 prebivalcev. Tovaren tukaj ni, pač pa se nahajajo tukaj čistilnice za bombaž, toda te delajo samo v jeseni par mesecev. Slovenskih družin je tukaj okoli 17, ter se pečamo s poljedelstvom. Toda nas je zadelo tisto, kar je v pradavnih časih, še za časa obstoja paradiža Bog Adamu zagodel, ki se glasi takole: "Zemlja, katero boš obdeloval, ti bo le trnje in osat rodila!" — Vse bi še bilo in bi šlo počasi naprej, če bi le že enkrat bilo konec profitarstva. Pridelke moramo skoraj zastonj dati, dočim moramo orodje preklicano oderuško plačati. Toda dokler bomo poslušali trobento kapitalista, ni nam treba pričakovati nič boljšega. Tukaj so pričeli s farmarsko organizacijo, pa nekateri kar z ramami zmigujejo. Če bom videl kaj bodo oni naredili in kako daleč bodo prišli bom že sporočil.

H koncu pozdravim vse čitatelje Slovenije, listu pa želim, da bi kmalu postal dnevnik.

I. Lipovšek.

—o—

Greensburg, Pa.

Cenjeno uredništvo: — Po končanem premirju, to je v onem splošnem navdušenju za pomoč v naši stari domovini, smo tedaj tudi tukajšnji Slovenci nabrali v ta namen gotovo vsoto. V prvi vrsti smo mislili na akcijo v političnem smislu. Ker je pa bilo ravno takrat naziranje ameriške slovenske javnosti glede dosege tega namena zelo različno in je bil tedaj boj tako vsestransko srdit in brezobziren, je imelo to za posledico, da se je več razdiralo kot pa gradilo. Vsled teh okolnosti smo prišli do prepričanja, da bi ne imel denar, nabran v ta namen, nobenega užitka. Zato smo se odločili, da se pobrani denar odpošlje za po vojni osirotelo deco v naši domovini na Slovenskem. Kakor so pokazali poznejši dogodki, je bilo to tudi najboljše, kar smo zamogli storiti.

Dne 5. januarja 1920 smo odposlali na deželno pokrajinsko vlado v Ljubljani, oddelek za socijalno skrb, nabrano vsoto $224.00. Dolgo nismo prejeli nobenega potrdila o tej pošiljatvi. Po dolgem čakanju sem se odločil, da poizvem, kaj je vendar s tem denarjem? Na moje pismo sem prejel od vlade v Ljubljani naslednji odgovor:

Poverjeništvo za socijalno skrb v Ljubljani oddelek za zaščito dece in mladine.

V Ljubljani dne 25. II. 1921.

Z ozirom na Vaše pismo z dne 2. II. 1921 Vam vljudno sporočam, da smo se Vam zahvalili za poslani znesek 224. dolarjev že 12. maja 1920, takoj ko smo dobili vsoto izplačano od "Prve hrvatske štedionice v Zagrebu". Ta zavod nam je izplačal za 224 dolarjev K30.240. — Za poslano darilo se Vam in ostalim rojakom darovateljem iskreno zahvaljujemo. Da prihaja zahvala tako pozno, ni naša krivda, zato izvolite darovateljem raztolmačiti, da smo se takoj zahvalili in da smo bili daru spričo mnogoštevilnih naših sirot izredno veseli.

(Pečat)

Za poverjenika: Gorčič.

Omeniti moram, da sva z rojakom T. Šifler-jem vprašala pri nekem tukajšnjem agentu, koliko kron bi bil tisti čas poslal za 224 dolarjev. Obljubil nama je bil ravno 20.000 kron. Zato smo se odločili, da pošljemo po New York Sight Draftu, kakor je bilo takrat svetovano v listu Slovenija. Sedaj se vidi razlika, koliko smo s tem pridobili.

Louis Palčič.

—o—

Župan s 50 centi letne plače

Hoopestone, Ill. — Najslabše plačani župan v Ameriki je gotovo tukaj, kajti on prejema celih 50 centov na leto, dočim imajo občinski svetovalci (aldermani) po 25 centov letno. Na županskem tiketu je kandidiral neki drugi, kateri je zahteval, da se plača županu za naprej 10 dolarjev letno in aldermanom po $5 letno. Ljudstvo ogorčeno nad tako zahtevo, je nalašč izvolil stari občinski odbor.

Mož svoji slabi polovici: "Ti si kakor cvetka, ljuba kopriva".

ČEVLJI!

Ako so vaši čevlji potrebni popravila, ne zavržite jih, ampak jih prinesite k meni, da vam jih popravim. Delo trpežno in nizke cene!

ANTON PUSHAVAR

447 — 51 Ave

1½ bloka severno od Nat'l Ave

Naša dolžnost je pokopavati mrtve ter prevzeti na naše rame vse kar je potrebno v slučaju smrti med vašimi najdražjimi.

Vaša dolžnost je, da storite vse kar je mogoče v omenjenih slučajih ter pokličite telefon

Hanover 471

po dnevi in ponoči kjer vam nudimo vse kar spada v našo stroko.

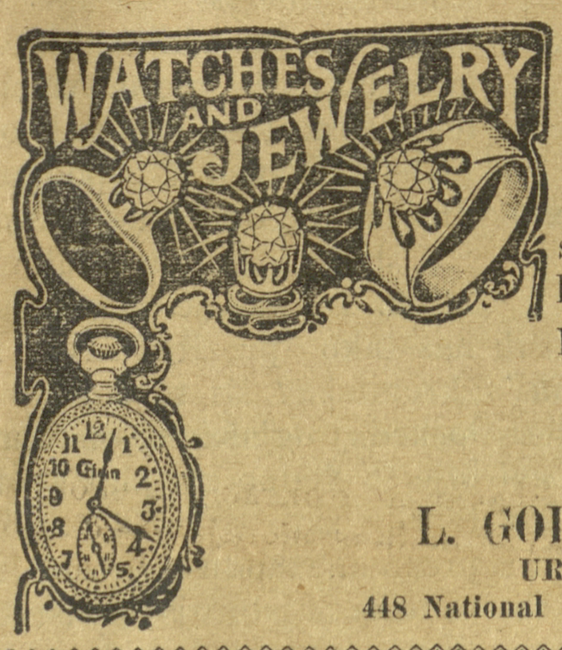
Edini slovenski pogrebniški zavod v Wisconsinu

FRANK ERMENC

281 Reed St. Phone Hanover 471

MILWAUKEE, WIS.

Vaša zadovoljnost je naše geslo.

Sedaj je čas, da si nabavite gramofonske plašče, ure in zlatnino sploh. Pridite k nam in se prepričajte. **Znižali** smo vse **cene** skoraj za **polovico** ter si lahko prihranite mnogo pri vsakem sedaj kupljenem predmetu. Popravila izvršujemo točno ter za nje jamčimo.

L. GOLOB & ROBICH

URARJA IN ZLATARJA

448 National Ave. Milwaukee, Wis.

GROZNO ZNIŽANE CENE

NA POHIŠTVU, PREPROGAH, PEČEH

POTREBUJEMO DENAR

PRODAMO VSE ZA ½ CENE

J. MANDELKER & SONS

304 – 308 Grove St.

POL BLOKA SEVERNO OD NATIONAL AVE.

SIMONZ BROS.

Dve trgovini z moško obleko, obuvalom in vsemi drugimi potrebščinami.

410-12 National Ave
Milwaukee, Wis.
Telefon Hanover 3488

5203 National Ave
West Allis, Wis.
Telefon West Alli 261 - Y

JAVNA DRAŽBA

Opozarjate se Slovenci, Hrvati, in drugi Jugoslovani, da se bo v **SOBOTO POPOLDNE DNE 30. APRILA** vršila javna dražba (Auction Sale) za posestva Iliria. Posestvo sestoji iz poslopja, v katerem se nahaja Grocery store in še treh drugih poslopij. Vse je v dobrem stanju. Prodalo se bo skupaj ali vsako poslopje za sebe. Lota je velika 100x140 čevljev; sama zemlja se ceni nad $10.000.00 v tej okolici. Vsak kdor pride na dražbo, si bo lahko ogledal poslopja od 7. ure dop. do 3. popoldne dne 30. aprila 1921. Vsak licitant naj ima gotov denar kot naplačilo ali pa certificiran ček od banke. Ne pozabite te prilike, posebno trgovci, da je tu središče slovenske naselbine. Grocerija je prva in največja med Slovenci in Hrvati.

JOHN ERMENC

Real Estate

VARNO POŠILJANJE DENARJA V STARO DOMOVINO.

Zanesljivo vam pošlje denar po dnevnih cenah v staro domovino stara priznana tvrdka, 18 milijonska družba

AMERICAN EXPRESS CO., PODRUŽNICA

383 First Ave., Milwaukee, Wis.

Odprto zvečer. Pišite slovenski.

Slovensko-Hrvatska Zveza

V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH IN KANADI.

Ustanovljena 1. januarja 1903 v Calumet-u, Michigan.

Inkorporirana 11. junija 1906 v državi Michigan.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Frank Gregorich P. O. Box 29, Dodgevile, Michigan.
Podpredsednik: John Agnich, Grand Ave., Eveleth Minnesota.
Tajnik: Anton Geshel, 5th So. Borgo Block, Calumet, Michigan.
Zapisnikar: Paul Shaltz, 209 — 7th St. Calumet, Michigan.
Blagajnik: Vincenc Arbanas, First National Bank, Calumet Michigan.

NADZORNI ODBOR:

1.) Predsednik: John J. Plautz 817 Scott Street, Calumet, Michigan.
2.) Nadzornik: Joseph Lesac, Gen. Del. West Allis, Wisconsin.
3.) Nadzornik: Math Ozanich 14001 Oklan Blvd. Detroit, Michigan.

POROTNI ODBOR:

1.) Predsednik: Mathias Chopp Elm Street, Calumet, Michigan.
2.) Porotnik: Anton Gerzin, Kinney, Minnesota.
3.) Porotnik: Frank Levstik, P. O. Box 103 Aurora, Minnesota.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. John J. Stefanez, 268 ½ First Avenue, Milwaukee, Wisconsin.

ODVETNIK:

Antony Lucas 5th, Street, Calumet, Michigan.

URADNO GLASILO:

Za Slovence: "Slovenija", 383 First Avenue, Milwaukee, Wisconsin.
Za Hrvate: "Hrvatska", 313 — 6th Street, Calumet, Michigan.

OPOMBA: Vse dopisovanje kakor tudi vse, kar se tiče članstva, naj se pošilja na tajnika, Anton Geshel, Slovenic Croatian Union, Borgo Block, 5th Street, Calumet, Michigan.

Denar se naj pošilja na blagajnika Vincent Arbanas, 1st National Bank, Calumet, Michigan.

Prošnje za pristop se naj pošilja na vrhovnega zdravnika John J. Stefanez 268 ½ 1st. Avenue, Milwaukee, Wisconsin.

Vse pritožbe se naj pošilja na predsednika porotnega odbora Math. Chopp, Elm Street, Calumet, Michigan.

Seje upravnega odbora se vrše četrtega vsaki mesec.

IZ CALUMETA, MICH.

Piše Jos. Češarek

Naše družabno in društveno življenje

Calumet je ena najstarejših slovenskih naselbin v Ameriki. Tu so se pred več kot pedesetimi leti začeli naseljevati prvi Slovenci. Nekaj teh starih korenin živi še sedaj med nami. Njih delo je bilo spočetka v bakrenih rudokopih. Ko so se pa privadili razmeram, so nekateri pozneje odprli trgovine in s pridnostjo pridobili več ali manj premoženja.

Ker je bilo delo v rudokopih nevarno ter so se pogostokrat porajale nesreče, so začeli misliti, kaj bi bilo storiti, da bi se olajšalo stanje ubogim ponesrečencem, za katere so morali večkrat prosjačiti okrog milosrčnih rojakov za milodare. Uvideli so, da je najbolje, če se združijo vsi skupaj v eno veliko društvo, ter z gotovimi mesečnimi prispevki ustvarijo blagajno, iz katere se naj bi plačevala podpora za delo nezmožnim bratom in v slučaju smrti izplačala gotova vsota udovi oziroma onim, ki so bili odvisni od njegovega zaslužka.

In tako se je vstanovilo prvo slovensko podporno društvo v Ameriki — društvo Sv. Jožefa, na Calumetu, Mich.

Večkrat čitam v naših časopisih, o raznih slavnostih in obletnicah tega ali onega društva ali jednote. Piše se obširno o vstanovitvi in rasti; priobčujejo se govori raznih govornikov, povdarja se neprestano o velikem pomenu naših podpornih organizacij — toda nikjer pa ne vidim, da bi se govorniki ali poročevalci pri teh slavnostih spomnili očeta vseh slovenskih podpornih društev v Ameriki — društva SV. JOŽEFA, na Calumetu, Mich. In kaj je vzrok, da se nas tako prezira? Ali naša skromnost? Mi to dejstvo malo kedaj oglašamo, oziroma ne bijemo vedno na plat zvona o tem in zato se rado pozabi in prezre. Prihodnje leto bo imelo to naše najstarejše društvo veliko slavnost; obhajalo bo ŠTIRIDESETLETNICO svojega obstanka. In tedaj upam, da se bodo tudi naši časopisi spomnili svoje dolžnosti, ter opozorili svoje čitatelje na to.

Dolgo let je delovalo to društvo samostojno. Nazadnje so vendar začutili potrebo boljše združitve in tako so osnovali leta 1903 Slovensko Hrvatsko Zvezo ter s tem ustanovili trdnejšo podlago za nadaljno delovanje. O Slovensko-Hrvatski Zvezi hočem pozneje več pisati.

Družabno življenje je bilo med nami pred leti složno, oziroma bolj kot danes. Strankarstvo se tedaj še ni zaneslo med nas; živeli so v slogi pomagajoč eden drugemu. Ko pa je izbruhnila leta 1913 velika stavka tukajšnjih rudarjev, so se duhovi razburili. Starejši naseljenci, ki so imeli svoja posestva, se niso mogli, razen par izjem, nikakor sprijazniti s stavko. Tedaj se je storilo marsikak napačen korak in te korake mnogi še danes obžalujejo. Nočem se podrobneje spuščati v stavko, saj je vsakemu še dobro znana. Omeniti hočem le obžalovanja vreden razkol pri društvu Sv. Jožefa. Nekateri se niso strinjali z delovanjem tedanjega odbora Slov. Hrv. Zveze, ter so pregovorili več kot polovico članov naj volijo za izstop iz Zveze. Ostali se s tem niso strinjali, ker so uvideli, da bi s tem le sami sebi škodovali in tako se je zgodilo, da je polovico članov društvo zapustilo in vstanovilo novo. Bilo je veliko prepirov in obrekovanja, kar pa ni vredno omenjati. Sedaj je mnogim žal, da so se dali zapeljati in ne omenjal bi tega dogodka, da me ni k temu privedlo nekaj drugega.

Preteklo je že sedem let od tedaj. Pozabilo se je staro sovraštvo. Mogoče bi kateri, ki je tedaj odstopil iz društva Sv. Jožefa in Slov. Hrv. Zveze zopet rad pristopil nazaj, pa se morebiti takorekoč malo sramuje. Kot član društva Sv. Jožefa, vem, da je društvo in Zveza vedno pri volji podati bratsko roko vsakemu, kateri bi hotel zopet vstopiti v nje okrilje in kateri seveda še ni prekoračil svoje starosti. Naj bode prepričan, da se ga ne bode spominjalo na prejšno mržnjo, in da je vselej dobro-došel.

V sedanjem brezdelju seveda ne pričakujemo velikega napredka na društvenem polju, pač se pa nadejamo, da se bo po tej krizi, za katero upajmo, da ne bo trpela dolgo, zopet vse oživelo. Delovati hočemo zopet složno, roko v roki, in pozabiti na vsako strankarstvo.

Toda v sedanjih težkih časih, ko ni zaslužka ter je potrebno na vseh straneh stiskati, bi mogoče kateremu prišla skušnjava, da bi obustil plačevanje mesečnih asesmentov ter se s tem izločil iz Zveze in društva. Na noben način naj nikdo tega stori. Če kdaj, je podporna organizacija potrebna sedaj. Dokler je dovolj dela in nostizaslužka nismo tako nevarno privezani na svojo organizacijo, toda v brezdelju je delavčeva edina obramba, v slučaju bolezni in nezgode, njegovo podporno društvo. Zatoraj utrgajte si raje kaj drugega ako je potrebno, a svoje mesečne prispevke točno plačujte. Tudi žene naj gledajo na to, da mož asesment redno plačuje, kajti v slučaju smrti ali hude bolezni moža bi vendar one največ trpele.

Skoraj v vsaki, tudi najmanjši slovenski naselbini imajo rojaki svoje društvo. Radi tega bi človek mislil, da ga ni rojaka, ki ne bi bil član ene ali druge organizacije. Toda žalibože, da temu ni tako. Prepogostokrat še čitamo, da je tega ali onega zadela smrt in da ni spadal v nobeno podporno društvo. Res so ti slučaji vedno redki; dejstvo pa je, da jih je še mnogo nezavarovanih. Upam in želim, da se ne bo med nami pripetilo kaj takega.

Toliko za danes. Prihodnjič pa hočem malo bolj obširneje razpravljati o Slovensko-Hrvatski Zvezi in o nje bližajoči se konvenciji.

Čehi in Slovaki zapuščajo katoliško vero

Po katoliških časopisih cele Evrope in tudi Amerike se čitajo klici zgražanja in obenem strahu v vpričo dejstva, da je v Čeholsovakiji v zadnjih treh mesecih odstopilo od katoliške cerkve več kot en milijon oseb. Za zločin, katerega je storila katoliška cerkev pred 500 leti, ko je živega sežgala največjega, najplemenitejšega Čeha, Ivana Husa, je prišla še le sedaj kazen; mrtvi Hus še govori in pod tem grozečim glasom se podirajo stebri cerkve v Čeho-slovaški.

Po večini vsi časopisi najostreje napadajo katoliško cerkev, katera je igrala izdajalsko vlogo v času vojne, kakor tudi v Jugoslaviji in ljudstvo tega ni pozabilo.

Iz raznih časopisov se razvidi, da je odstop od cerkve dosegel naravnost velikanski obseg. Tako na primer piše glasilo predsednika češke ljudovlade, "Čas", da je samo v Pilzni, to je v mestu, ki je bilo do sedaj vedno najmočnejša katoliška trdnjava odstopilo v dveh mesecih 25,000 od katoliške cerkve, ter da se število množi z vsakim dnem. Uradi ne zamorejo vseh slučajev dovolj hitro rešiti. V Pragi je doseglo število oseb, ki so zapustile cerkev že 80.000 in še raste. V mestu Rokykany, ki šteje 5.000 prebivalcev je ostalo v cerkvi samo 500 oseb, vsi drugi so odstopili. V mestu Dobrovice, ki šteje 2000 prebivalcev, je ostalo v cerkvi samo še pet oseb, to je mežnar in ministranti z župnikom in kaplanom. V mnogih okrajih se cele občine naenkrat naznanile, da odstopijo od katoliške cerkve, ter so spremenile cerkve v šole, ali zavetišča. Katoliška cerkev, kakor tudi druge so se pregrešile proti ljudstvu in sedaj je prišla kazen. Duhovni so pozabili na nauk Kristusa, ter so služili samo interesom mogotcev in sedaj jih ljudstvo zapušča.

—o—

Oglas, ki je praktičen

V nekemu listu v New Yorku je pred kratkim bilo čitati sledeči oglas: "Umrl je po kratki bolezni Mr...., lastnik te trgovine, katera je nosila njegovo ime častno dolga desetletja. On je bil njen ustanovitelj in mi kot njegovi nasledniki si bodemo šteli v čast voditi trgovino pod istimi principi in pod istim imenom. Ob enem izrekamo upanje, da bodo naši številni odjemalci ohranili umrlega v častnem spominu in ob enem upoštevali, da je sedaj trgovina prenapoljnjena z blagom, ker je bila zaradi smrti gospodarja celi teden zaprta; zato smo primorani vse blago prodati po najnižji ceni. Blag mu spomin!

—o—

Kaj je ena izmed neumnosti?

Želeti mrtvemu človeku naj mu bode zemlja lahka, ko smo mu mogoče popreje delali življenje teško.

METEOR PADEL Z NEBA

Nad kraji Macon, Cordale Albany je Pitts, ki leži v srednjih, oziroma južnih delih države Georgia, je ljudstvo zaslišalo pretečeni teden naenkrat silno pokanje v zraku in kmalu na to je pričela padati na zemljo raztopljena tvarina, podobna železu in na nebu so se pokazali gosti oblaki dima. V nekaterih krajih so slišali po dvajset razstrelb. Znanstveniki, kateri so prihiteli na kraje, kjer je padala razbeljena tvarina so dognali, da so to deli razbitega meteorja, ki je odtrgan od kakega sveta v vsemirju, plaval po zraku tako dolgo, dokler ni prišel v dotiko s privlačno silo naše zemlje. Prebivalci onih krajev, kateri so, kakor znano jako vraževerni in nevedni, so bili silno prestrašeni in razni humbugarji so pričeli takoj izrabljati ta naravni pojav, kot nadnaravno prikazen in strašili ljudi in tudi pametnejšim se ni posrečilo pomiriti razburjenih duhov.

—o—

SAMOMORI V NEMČIJI

Po uradnih izkazih se je število samomorov v Berlinu v času svetovne vojne precej zmanjšalo, pričelo pa je naraščati takoj po vojni. Po uradnih poročilih je bilo v Berlinu leta 1912 808 samomorov in leta 1914 pa samo 778; to število je padlo v teku vojne na 717 in je takoj po vojni pričelo zopet naraščati. V letu 1919 je bilo zopet že 913 samomorov v Berlinu samem. Ravno tako je bilo število ženskih samomorilk pred vojno mnogo manjše in je po vojni takoj prekosilo onega moških. V letu 1918 je bilo na primer 475 ženskih in samo 352 moških samomorilcev. To so strahovite številke, katere zopet pričajo o gnilobi sedanjega družabnega reda, kateri bode moral narediti prostor novemu boljšemu, v katerem ne bo beda gonila ljudstvo v smrt.

—o—

Slišali koncert 1500 milj daleč

University of Wisconsin je priredila dijakom neko posebno zabavo. Dala jim je priložnost, da so po radio telefonu (brezžičnim potom) poslušali koncert, katerega je priredil Union College radio club v Schenectady, N. Y., toraj celih 1500 milj daleč. Godba se je slišala popolnoma jasno.

—o—

Brihtna policija

Dvanajst let je živel Thomas Joyce iz Chicage v enem in istem poslopju, toda sodnija ga ni zamogla najti. Mož je dobil od sodnije nalogo, da bode varuh nekega premoženja, dopolnoletnosti otrok. Thomas pa se ni odzval sodnijskem pozivu in se je preselil. Preteklo je dvanajst let in ko je pred nekaj tedni prišla ta zadeva pri sodišču zopet na dnevni red, je rekel neki uradnik proti svojemu tovarišu: "Ti ta Thomas Joyce mora biti mrtev, ali pa je na Kitajskem". Slučajno pa je ravno isti njegov tovariš poznal Thomasa in je začudeno odgovoril prijatelju: "Mr. Joyce živi v enem in istem stanovanju že 12 let, in veš kakšno službo ima? On je pomožni operator na policiji."

—o—

Srečni avtomobilisti

Vsi oni, kateri so srečni posestniki avtomobilov malih in velikih starih ali novih, naj si oddahnejo, ker nič več jim ne preti nevarnost, da bi jim kdo odkuril s dragoceno 'mašino'. Policiji se je posrečilo prijeti pretečeni teden dva mladeniča, katerima se je dokazalo, da sta ukradla v par tednih 22 avtomobilov. Obsojena sta vsak na 5 let ječe.

—o—

Napredek mesta Detroit

Mesto Detroit, Mich. gradi sedaj svoje lastne proge za pouline železnice. Ljudstvo se je izreklo pri zadnjih volitvah za to in delo je že v polnem tiru. Privatni lastniki pouličnih železnic so se trudili na vso moč, da bi preslepili ljudstvo tako daleč, da bi glasovalo za to, da mestna uprava podaljša pogodbo z družbo za celih 30 let, toda volilci so se izrekli z veliko večino proti in tako bode sedaj mesto lahko kupilo vse proge. Poleg tega pa gradi mesto še svoje posebne proge po delih mesta, kjer se je privatna družba branila to storiti, ker se ji je obetalo premalo dobička. Kakor je obče znano, je mestna uprava v Milwaukee sklenila pogodbo pod majorjem Rose, kateri je bil velik hlapec kapitalizma, z lastniki poulične železnice, katera ima sedaj še dolga leta priliko izžemati ljudstvo. Danes bi ljudstvo tudi v Milwaukee drugače glasovalo.

—o—

POTOVANJE V STARO DOMOVINO

Fred Wastfahl, uradnik pri državnemu oddelku za potne liste, je izjavil, da je vprašalo za potne liste pretečeni teden nekaj nad 300 oseb. Po njegovi izjavi je sedaj okrog en tisoč oseb v Milwaukee, katere so namenjene v mesecu maju potovati v Evropo.

—o—

VOLILNI BOJI V ITALIJI

Čim bolj se bližajo volitve v parlament, tem ljutejši postajajo boji med socijalisti in fašisti. Iz vseh mest prihajajo neprestano poročila o krvavih spopadih. V Bologni so napadli fašisti dom socijalistov z bombami, nakar se je vnela divja bitka, v kateri je bilo več oseb ubitih in ranjenih; med ubitimi je tudi tajnik organizacije Vernossi. V Reki so fašisti napadli voz poulične železnice, v katerem so se vozili delavci in veliko število otrok. Bomba, ki se je razletela v vozu je ranila več otrok in delavcev, eden izmed njih pa je oslepel vsled razstrelbe.

Volitve v Italiji bodo prinesle socijalistični stranki skoraj gotovo veliko razočaranje vsled divje brezobzirne gonje fašistov na eni strani in nestrpnosti komunistov na drugi. Kedaj se bodo delavci naučili složnosti?

—o—

PREVEČ SLADKORJA V EVROPI

Še preteklo leto je trpela cela Evropa vsled pomanjkanja sladkorja; v vseh državah se je med vojno znižala produkcija, ter je ob koncu vojne skoraj popolnoma prenehala. Takoj na to pa se je zopet dvignila in že v dveh letih je trg zopet preobložen s sladkorjem. Seveda ni s tem še rečeno, da se je pridelalo v Evropi preveč sladkorja, temveč pravi vzrok je to, ker si ga revni sloji ne zamorejo kupiti vsled previsoke cene, zato je pa trg preobložen s sladkorjem.

Po uradnih poročilih raznih držav se je pridelalo v vseh državah skupno v letini 1920-1921 3.685.000 ton sladkorja, v letih 1919-20 pa samo 2,724.000 ton, kar pomeni zvišanje pridelka za več kot 50 odstotkov po vojnem času.

—o—

BOG GA NI USLIŠAL

Gospodine Zannette, polnokrvni Lah, živeč v Chicagi, je dobil od svojega prijatelja iz solnčne Polentarije štiri pinte extrakta, za izdelovanje najboljših likerjev. Ta tekočina je bila vredna celih 18.000 dolarjev in na steklenicah je bilo napisano: 'medicine olive oil.' Državni uradniki, ki so prišli zadevi na sled, so našli med papirji v katerih so bile steklenice zavite listek, na katerem so bili naslikani križi in poleg teh napis ki se je glasil: "Naj Bog obvaruje to pošiljatev in pomaga, da pride v tvoje roke varno." Uradnike ni ganila ta pobožnost, temveč so zaprli pobožnega moža. Na sodišču so kemiki dognali, da je dotični extrakt tako močan, da zadostuje ena sama kaplja tekočine, da se naredi iz nje eden pint najboljšega likerja.

—o—

Pametna žena

Angleška kraljica je prepovedala v Londonu vsem izdelovalkam ženskih klobukov rabiti še nadalje perje raznih ptic za okrašenje. Družba za varstvo živali je namreč podala kraljici dokaze, da se je po mnogih krajih popolnoma iztrebilo in uničilo razne krasne vrste ptičev, vsled tega, ker so trgovine nudile visoke cene za njih perje. Kraljica je imenovala to žensko navado brezsrčnost in brezobzirnost. Če bode le kaj pomagalo! Neki londonski bogatin pečlar je rekel čitavši to novico v londonskih listih: "Sreča, da nimamo pečlarji perja".

—o—

GRŠKI KRALJ NE BO DOLGO NA TRONU

Poraz grške armade v Smirni in po drugih krajih, ki so bili vzeti Trčiji, je izpodkopal prestol sedanjemu grškemu kralju Konštantinu. Armada je postala jako nezadovoljna, ker vojaki ne zamorejo zapopasti, zakaj naj bi umirali za bogate trgovce in kapitaliste v pustinjah Turčije. Na drugi strani ima prejšni ministerski predsednik Venizelós veliko prijateljev v armadi in še več med ljudstvom. On je bil mož, kateri je privedel Grško do današnje moči, toda bil je vržen po intrigah kralja in njegovih pristašev. Druga še večja nevarnost preti Grški vsled slabih financ. Vojna v Turčiji stane vsak dan 5 milijonov drahem, to je 1 milijon dolarjev. Vrednost denarja pa pada vsaki dan, ker dolgovi naraščajo neizmerno, zato se pričakuje padec kralja.

—o—

KAPITALISTI KRIČE REVOLUCIJA

Po vseh omeriških kapitalističnih listih skušajo plačani pisači naslikati Mehiko kot državo nereda in zločinov med tem pa pridobivajo delavci v tej državi vedno več moči. Vlada je delavcem naklonjena, nekateri pravijo celo, da je socijalistična in izdaja postave eno za drugo, katere so popolnoma po socijalističnemu programu. Do sedaj so podržavili vse železnice in sploh z eno-besedo vso narodno bogastvo. Po posameznih državah Mehike imajo delavci že popolnoma kontrolo nad industrijami in jih sami obratujejo pod državnim nadzorstvom. Velika olnata polja so odvzeli privatnim lastnikom ter ista obložili s težkimi davki. Tako je Mehika res dežela nereda, toda v smislu velekapitala in po mnenju teh pobožnih dušic je potreba tako državo uničiti — kakor Rusijo.

—o—

V salunu

"Ti si se pa zmotil; imam za plačati 50 centov manj kot si pa računil."

Salunar: "Ne smeš zameriti, veš moja žena je malo neumna in se rada zmoti."

Gost: "Kaj po ko se zmoti, da premalo računi?"

Salunar: "Tako neumna pa ni."

Na ženitnem potovanju

V restavraciji. Ona: Kaj pa bodeš jedel srček moj?"

On: "Oh, saj veš, dragica, kaj mi je najljubše."

Ona (sramežljivo): "Vem dragi, — toda jesti vendar moraš nekaj."

NAZNANILO

Rojakom naznanjam, da sem se pravkar povrnil iz stare domovine ter sem pričel sedaj zopet s prodajo šifkart in pošiljanjem denarja v vse dele sveta.

Se priporočam

JOSIP TRATNIK

268 First Avenue

Tel. Hanover 5199

Pojasnilo in kritika učenja in predlogov znanstvenega socializma

DR. J. E. LEROSSIGNOL

Dekan "kolegija trgovske administracije" na unverzi Nebraske in pisatelj "Monopol v preteklosti in sedanjosti", "Pravoverni socijalizem" in "Državni socijalizem v Novi Zelandiji".

Socijalizen mi samo predlog za reorganizacijo človeške družbe z zasebnim kopitalom vred in zasebnimi kapitalisti, odstranjenimi na tak način, da bi postal kapital sveta last ljudstva, države ali pa samega delavstva; tudi ni to samo gibanje, da se spremeni produkcija zasebnih dobičkolovcev v korist splošnega občinstva; tudi ni samo poizkus, da se pride s temi sredstvi do sodelovanja, mesto tekmovanja, ampak predlogi socijalizma temeljijo na skupni doktrini, formuliranih po Karl Marksu kot principi fundamenta za vzrok potrebe takih izprememb.

Te doktrine so del socijalizma ravno tako, kot seštevanje množenje in odštevanje, ki je vse del matematike. Socijalizem ne obstoji ne brez ene, ne druge teh doktrin. Tisti kdor ne pozna teh doktrin do dna, ali iste ne sprejema med svoje prepričanje, on ni pravi socijalist, neglede kako se sam naziva.

V pojasnilo naj navedemo nekaj glavnih ekonomičnih principov znanstvenega socijalizma v kratki in kolikor mogoče preprosti obliki, tako, da ga bo vsakdo lahko razumel v kolikor mogoče; istotako bomo skušali razjasniti napake socijalizma.

Pisatelj teh vrstic je Dr. J. E. LeRossignol, ravnatelj učnega zavoda za trgovsko administracijo na univerzi Nebraske.

Pisatelj je poznan kot eden najpoznanejših ekonomov v Združenih Državah Ameriških. On je pisatelj razprave "Monopol sedaj in v preteklosti"; on je spisal tudi "Pravoverni socijalizem" in "Državni socijalizem v Novi Zelandiji."

Navedli bomo trinajst točk po številu, katere so bile spisane za in objavljene po Amerikanski konštitucijonalni Ligi Države Wisconsin kot del izobraževalnega dela v podporo idealov Amerikanizma, in v nasprotstvo revolucijonarnemu radikalizmu.

Skupno je 14 člankov, ki izhajajo zaporedno v vsaki številki Slovenije. Članek, ki ima pred seboj zvezdico (*), je v tej številki.

Uvodnik in Vera socijalizma;
Sekte socijalizma;
Materijalistično razumevanje zgodovine;
Marksova teorija o naraščajoči mizeriji;
Marksova teorija o vrednosti;
Marksova teorija o prebitni vrednosti;
Socijalistična ekonomija o mašineriji:
Kriza socijalistične teorije;
* **Marksova teorija o koncentraciji kapitala;**
Prerokovanje Marksa o izključitvi srednjega razreda;
Marksova teorija o razrednih bojih;
Socijalna revolucija;
Boljševizem ali diktatorstvo proletarijata.

PREROKOVANJE MARKSA O IZKLJUČITVI SREDNJEGA RAZREDA

Kot Hegelianci, tolmači Marks človeško življenje z izrazi, kateri so si nasprotni, katerih nasprotstev je vedno dvoje, zato najde on v vsaki zgodovinski dobi dva vojskujoča se razreda: gospodarja in sužnja, barona in podložnika, kapitalista in proletarca. Toda, on je gotovo vedel, da je vsaki čas bilo mnogo ljudi, ki niso bili delno pri eni stranki ali nobenemu nasprotujočemu si razredu, ali pa so bili delno pri eni stranki ali delo pri drugemu razredu.

Med tem ko vidi Marks v moderni družbi samo dva nasprotna si razreda, vendar pa ne more on prezirati milijone ljudi, ki ne spadajo k nobenemu razredu — delavce kapitaliste, posestvo lastujoče delavce in druge — ki so, pod imenom "srednji razred". Očividno, oni so kot jez med velikimi kapitalisti in delavci ter so zapreka na potu socijalizma, kajti Marks piše vedno o njem s prezirljivimi izrazi, kot da bi njihov obstoj bil malenkosten. On je skoraj vesel misliti o srednjem razredu kot propadajoči in izginjajoči grupi, kot o neki vrsti znaku, ali kot o bolanem slepem črevesu, katerega se odreže in odstrani, ko ni več potreben za človeški dobrobit ali napredek.

Srednji razred

Ta srednji razred je, po mnenju Marksa, samo preostanek mogočnega, neodvisnega, podjetnega in koristnega meščanskega ali samostojnega stanu v prejšnjih časih: obrtni mojstri in trgovci, mali lastniki, delajoč v svojih majhnih delavnicah roka ob roki s svojimi mezdnimi delavci in učenci, predno je bila upeljana mašinerija, predno je prišla socijalna revolucija, ki je pokvarila mir teh srečnih industrijalnih družin.

Toda moderna mašinerija in oprema je bila zelo dragocena, katere ni zamogla večina trgovcev in izdelovalcev, zatoraj so imeli strašansko prednost oni, ki so upeljali mašinerijo, in ta prednost jim je omogočila, da so si ti nakupičili mnoge prebitne vrednosti, da so zamogli producirati na debelo ter prodajati poceni in vsled tekmovanja so ubili svoje slabše tekmovalce. Na ta način se je kapital koncertiral vedno v manj in manj rok, izpodrivajoč srednji razred, ki izginja vedno bolj, dokler ne pride revolucija. V komunističnem manifestu pravita Marks in Engels:

"Nižja vrsta srednjega razreda — majhni obrtniki, majhni trgovci in upokojeni obrtniki v splošnem, rokodelci in kmetje — vsi se potapljajo stopnjema v proletarijat."

Brez dvoma je, da bi odstranitev srednjega razreda zelo poenostavila socijalni problem ter bi bilo lahko za proletarijat razlastiti ostale kapitaliste, ampak, ta majhen srednji razred noče prav nič izginiti iz površja ter se takorekoč posmehuje hegelianski logiki.

Poljedelstvo

Vsakdo ve, da evropski kmet še ni izginil in mali farmar Združenih držav, vzlic odseljevanja iz farm v mesta, še vedno obstoja kot najmočnejši posamezen razred v tej deželi. V letu 1900 je bilo glasom cenzusa v Združenih državah 5,674,875 'farmarjev, sadilcev in nadzornikov", v letu 1910 pa je bilo 5,981,522 ljudi v tem razredu.

Resnica je, da so mnogi bili najemniki farm in najemništvo se širi. V letu 1900 je bilo izmed 5,737,372 farmarjev 35.3 odstotkov najemnikov, to je takih, ki so plačali najemnino v gotovini ali so bili deležni gotovega dela produkta, med tem ko je bilo v letu 1910 izmed 6,361,502 farm že 37 odstotkov najemnikov. Pa tudi, farmarjev je ubogih, mnogi imajo na svojih farmah uknjižene dolgove in mnogi imajo le majhne dohodke za svoje delo, potem ko so odračunili 5 odstotkov obresti za vrednost njihove farme.

Toda najemništvo je navadno korak proti lastništvu; mortgaži so pogosto znak prosperitete, ne pa revščine in statistike za "dohodke dela na farmah" so pogostoma zapeljujoče, ker se nanašajo samo na lastnike, ne pa na najemnike ter prav nič ne upoštevajo zvišajoče se vrednosti, katera je bila glavni vir dohodkov lastnika farm za časa zadnjih dvajset ali trideset let. Razen tega so pa celo ubogi farmarji, kot naprimer oni v Evropi, redkokedaj revolucijonarni, in njihov takozvani socijalizem ni v temelju ničesar drugega kot radikalizem srednjega razreda.

Dobra slika tega je radikalna postavodaja, katero je sprejela Nova Zelandija v letih 1890 do 1900 in pozneje, ko je bila na krmilu Liberal Labor Party of Balance, Seddon in Ward. Mali farmarji in poljedelski delavci, ki so želeli razdeliti velika posestva, so se združili z delavskimi unijami ter so sprejeli dvostranski program za postavodajo za svoj medsebojni dobrobit. Toda, ko so mali farmarji dobili, kar so želeli, so se takoj odcepili od delavske zveze ter so pokazali svojo pravo barvo kot zvesti člani srednjega razreda, zato ker so imeli kaj izgubiti. Ravno istemu razredu pripada Grangerjev radikalizem, populisti in progresivci ter celo farmarji takozvane "Nonpartisan Lige", kateri ne žele z vsemi svojimi izkušnjami z "državnim kapitalizmom" nič več kot biti deležni dobičkov, katere žanje velekapitalizem.

In zopet, v letih 1910 ni bilo nič manj kot 6,088,414 "poljedelskih delavcev", večina katerih so bili sinovi farmarjev, ki so služili takorekoč kot učenci farmarjev, pričakujoč, da postanejo prej ali slej najemniki ali lastniki farm. Ako prištejemo skupnemu številu "farmarjev, sadilcev in nadzornikov" samo polovico farmarskih delavcev z vrtnarji, cvetličarji, živinorejci in sličnimi, dobimo okroglo število, ki presega devet milijonov oseb poljedelskega razreda ali nekako četrtino vseh oseb, ki so zaposlene v koristnem poslu v Združenih državah.

Izdelava blaga

Če preiskujemo še nadalje poročila cenzusa, kateri je samo delen in nepopoln, pronajdemo iz njega, da je še stari srednji razred vedno precej številen. Od leta 1900 do leta 1910 se je število trgovcev in prodajalcev dvignilo od 833,212 na 1,004,157 in število tovarnarjev in njihovih uradnikov je narastlo od 243,009 na 565,905. V tesni zvezi s temi poklici je mnogo drugih poklicov, naprimer takih kot imejitelji restavracij, bankirjev, posredovalcev, uradnikov bank in drugih raznih družb; ako bi vse te skupaj sešteli, bi prav gotovo dobili visoko številko, ki bi bilo v bližini 2,000,000.

Profesijonalci in izučeni delavci

Pa še en drugi srednji razred je, katerega še skoraj sploh ni bilo pred sto leti, ampak tega je danes že na milijone. Oni niso navadno neodvisni lastniki, kot farmarji ali mali trgovci, ampak so ljudje, ki imajo srednje dohodke ter žive še precej udobno, lastujejo manj ali več posestva, ter niso nikakor proletarci v nobenem smislu te besede. To so takozvani profesijonalni ljudje, vštevši igralce, arhitekte, odvetnike, umetnike, dentiste, inžinirje, časnikarje, literarne in znanstvene osebe, muzikantje, vladni uradniki, učitelji, profesorji v kolegijah itd. Skupno število teh znaša glasom cenzusa 1,825,127, od katerih je najbrže le zelo majhno število takozvanih "intelektualnih proletarcev".

Razen tega imamo tudi mnogo dobro plačanih agentov, trgovskih potnikov, vodij departmentov, kupovalcev in prodajalcev. In vrhu tega je še veliko število delničarjev in izdelovateljev, trgovskih in finančnih korporacij, kateri, ko postaja industrija vedno bolj in bolj centralizirana, predstavljajo decentralizacijo in širjenje lastništva, gibanje, ki se je še le komaj pričelo, ki se lahko raztegne zelo daleč za demokratiziranje in poljudenje velikega biznesa.

Konečno imamo tudi železniške strojevodje in sprevodnike, mizarje in tesarje, zidarje in plumberje, mašiniste in dru-

ge unijske delavce, aristokracijo delavcev, katerih "mezde" so višje kot "plače" marsikaterih delavcev z belimi ovratniki in katere se, akoravno nosijo med delom "overalls", le težko loči od drugih članov srednjega razreda ob nedeljah in ob praznikih.

Srednji razred prevladuje

Kako velik je srednji razred prav in za prav, je prav težko določiti ali dognati, toda zamore se računiti le površno na podlagi številk, katere nam je podal Wilford I. King. Ako bi srednji razred cenili samo po lastništvu, to je, koliko posestev ta razred poseduje, dobimo število, ki je približno ena tretjina prebivalstva Združenih držav, ki posedujejo približno eno tretjino skupnega premoženja. Ako štejemo ta srednji razred po dohodkih, kot bi to prav in za prav morali ,vsebuje ta razred več kot polovico prebivalstva, katerih mnogi imajo prav znatne dohodke, toda si niso nakupičili prav nič ali pa prav malo premoženja.

Slične številke bi zamogli dobiti za Nemčijo, Francijo, Anglijo in druge kapitalistične dežele, da bi pokazali izvanredno trdnost srednjega razreda v preteklosti in naraščaj novega srednjega razreda v sedanjosti, česar še ni videl Marks. Kot odgovor vsemu temu navaja Boudin, podpirajoč Oppenheimerja, da se Marksu ne more njegovih izvajanj ovreči potom statistik, ker njegova metoda sploh statistična ni. To dokazuje oziroma je priznanje, da se še ni sedaj uresničilo prerokovanja Marksa, v katerem prerokuje pogin srednjega razreda.

Boudin pa vsekakor zatrjuje, da ni takozvani novi "srednji razred" sploh srednji razred, ker sestoji njegov dohodek v glavnem od dela, ker ne kontrolirajo njegovi člani onih posestev ali industrij, katere lastujejo ali so lastniki in ker so njihove misli in občutki glede lastnine zelo različni od onih srednjeveških lastnikov. Oni ne ljubijo svoje posestvo kot tako, ampak samo dohodke, najemnino individualnega interesa. Tako so zapustili stara pristanišča, stare ideje so izgubljene in sedaj jih nosi valovje proti proletarijatu, kateremu pripada.

Tako je argument prenešen iz fizičnih v spiritualne sfere, kot je srednji razred še vedno na zemlji fizično, duševno pa se je izgubil, kajti izgubil je svojo dušo. No in sedaj, kdo zamore pokazati, kaj je pravinzaprav srednji razred izgubil in kaj proletarijat s tem pridobil?

Zvit kakor je ta argument, vendar pa ni niti od blizu prepričevalen, kajti to ni drugega kot prepir za pomen in porabo besede. Je pa tudi nevaren argument, da bi ga rabili socijalisti, kajti dokazuje preveč. Ako ni srednjega razreda, potem je srednji razred le novi proletarijat, proletarijat dobrostoječih in prosperitetnih delavcev, kar je pa nasprotstvo. In to ljudstvo brez imena, je mnogoštevilno in je naraščajoči razred, ki nekaj ima, kar zamore izgubiti in ta razred bo velika zapreka socijalizmu kot je naprimer kmet, mali farmar, ali kaki drugi član starega srednjega razreda.

(Dalje prihodnjič.)

(Oglas.)

———o———

Komentar k zadnjim kritikam prinesemo v prihodnji številki.

———o———

TAT ZASAČEN NA DNU MORJA

Časopis "Petit Marseillais" v Franciji je poročal, da je neki trgovec velikih parnikov, ki vozijo blago po vseh morjih, zasačil nedavno tega svojega potapljača pri tatvini, katero je izvrševal pod vodo. Potopila se je namreč ena izmed njegovih ladij in sicer v bližini obrežja. Na ladiji je bilo med drugim blagom velike vrednosti tudi veliko množina zlatega denarja, zaradi katerega se je lastnik ladije posebno trudil, da dvigne vse zaklade iz morja. Njegov potapljač je delal mnogo dni pod vodo in spravil na dan veliko dragocenosti, toda ne vsega zlata. Na vprašanje lastnika kje je ostali del, je potapljač izjavil, da ni našel več kot to, kar je njemu izročil. Lastnik pa je postal s časoma še bolj nezaupljiv in je končno sklenil, da skusi dognati, v koliko so trditve potapljača resnične. Pod pretvezo, da odpotuje se je podal na morsko obrežje, kjer se je preoblekel v potapljaško obleko in se spustil s pomočjo zaupnih mož v morje, kjer je ležala potopljena ladija. Tam se je skril med pečine in čakal časa, ko mora priti tudi njegov potapljač na delo. Ko je isti dospel do ladije, je takoj pričel preiskovati razvaline ladije in kmalu na to je prišel proti pečinam, kjer je bil skrit njegov gospodar. Tam je, ne da bi njega opazil dvignil iz neke votline železen zaboj, ga odprl in položil vanj zopet večje število zlatnikov. Potem je nadaljeval svojo delo. Kako pa se je začudil, ko so ga kmalu nato poklicali in pred njegovimi očmi odprli zaboj, katerega je mislil varnega na dnu morja.

———o———

SAMOTAR

V dolini Manita v švicarskih hribih je nedavno tega umrl kozji pastir Heinzer. Mož je pasel celih 60 let svojo čredo daleč v gorovju in živel popolnoma oddaljen od drugih ljudi. Njegovo stanovanje je bilo v hlevu pri kozah, kjer si je pripravil kotiček, pokril stene s suhimi kožami in polagal vsaki dan na gola tla svežo slamo, ki mu je služila za ležišče. Z ljudmi ni občeval; njegovo bivališče se je nahajalo globoko v divjih nepristopnih hribih, kamor je zamogel priti le dotični, ki je poznal pota in prelaze. V tej samoti je pozabil govoriti, toda nikdar ni potreboval človeške pomoči. Tudi ko je nad 80 let star zbolel, si je sam pomagal in njegova bolezen je bila le kratka, ker njegovo telo je od starosti oslabelo in on je lepo mirno zaspal, ne da bi nosil v sebi kal kake bolezni.

———o———

OD MRTVIH VSTAL

Dr. Peter Hood je pisal v časopisu "British Medical Journal" sledeči resnični dogodek:

V neki mali vasi (iz ozira na dotičnega moža ne imenuje imena) je živel na malem gradu baron K. s svojo družino in starim služabnikom, kateri je služil ob enem kot kletar. Nekega dne pa je nenadoma umrl gospod in položili so ga v veliko dvorano, kjer so vedno tudi njegovi predniki ležali na mrtvaškemu odru. Staremu služabniku je bila dana naloga, da čuje pri mrliču vsako noč. Ko je prvo noč bedel, mu je postal dolg čas in poklical je hlapca, da bi čul z njim. Ker pa sta oba moža ljubila dobro kaplico, je odšel sluga kmalu v klet in prinesel starega vina, pri katerem sta postala kmalu zelo dobre volje. Po polnoči pa je prišlo slugi na um, da prinese steklenico najboljšega likerja in moža sta srkala dobro kapljico, kozarec za kozarcem. ko sta bila že oba vinjena, je rekel naenkrat sluga proti mrtvemu: "Ti si mi bil res dober gospodar in ljubil sem te iz vsega srca; rad bi ti pomagal, ako bi mogel, toda kar zamorem storiti to tudi storim." Potem je vzel kupico, jo napolnil z likerjem, stopil k mrtvemu in rekel: "Ljubil si dobro kaplico v življenju, kot jo ljubim jaz". Po teh besedah je vlil mrtvemu liker v usta. Na njegovo grozo pa so se odprle oči mrtveca že nekoliko trenutkov kasneje in obenem se je je pričelo truplo gibati. Oba moža sta kriče zbežala, poklicala ljudi in obenem zdravnika, ki je bil hišni prijatelj. Zdravnik je potolažil ljudi in izjavil, da je bil baron samo navidezno mrtev ter je poslal takoj po potrebna zdravila. Baron je bil v nekaj urah že popolnoma pri moči in živi še sedaj pri popolnemu zdravju. Liker je uplival na kri, ki je zastala v telesu barona in tako mu je šala njegovega služabnika rešil življenje.

———o———

NEVEDNI TIROLCI

Dunajski list "Wiener Vorstadt Zeitung" piše sledeče: "Prijatelj našega lista nam je sporočil sledečo dogodbico iz Tirolskega":

"Potoval sem skozi malo vas Girland v tirolskih hribih. Tukaj imajo kmetje navado, da slikajo podobe svetnikov na svoje hiše ali gospodarska poslopja. To delo izvrše največkrat potujoči slikarji umetniki, mnogokrat pa tudi mazači. Umetniki si pa radi dovolijo s kmeti tudi kako šalo in tako se je pripetilo v imenovani vasi kmetu R., kateri ima naslikanega nekega moža v bleščeči uniformi na svoji hiši. Ko sem zagledal sliko, sem spoznal takoj, da je bilo to delo nekega umetnika, ki je sliko mimogrede napravil, da se nasmeji na račun kmeta. Ko sem sliko nekaj časa opazoval in se čudil, je pristopil kmet in me ogovoril, vidno z veliko zadovoljnostjo rekoč:

"Kaj ne gospod, to je lepa slika in vredna 20 kron, katere sem plačal slikarju?"

Jaz sem odgovoril začuden: "Toda dragi mož, katerega svetnika pa ta slika predstavlja?" kmet pa mi je nekoliko užaljen odvrnil: "Da taki so mestni ljudje; popolnoma brez vere."

"Kako pa to mislite," sem nadalje še bolj začuden vprašal, nakar mi je kmetič zelo užaljen rekel:

"Žalostno za vas, da še gospoda Boga očeta ne poznate na sliki."

Meni je zaprlo sapo, kajti slika je predstavljala nemškega cesarja.

———o———

Dobre ženice

Prijatelj je slišal pred nekaj dnevi pogovor dveh Amerikank, ki se je vršil takole:

Prva: "Jaz mislim, da je mož upravičen do tega, da sam razpolaga s svojim zaslužkom vsaj do gotove meje."

"Prijateljica: "Da, do gotove meje, moja draga, tega mnenja sem tudi jaz."

Prva zopet: "Kako pa si ti predstavljaš gotovo mejo?"

Druga: "Jaz mislim, da je on vsekakor upravičen, da se mu pusti vožnja za poulično železnico, nadalje gotova vsota za tobak in za njegovo kosilo med delom." Prva pa je jezno prestreže besedo rekoč: "Drugo nerečem, toda tobak, ta je popolnoma brez potreben vsaki mora nekaj opustiti, kar ljubi. Jaz na primer bi rada videla premikajoče slike vsaki dan, toda po dvakrat na teden se vzdržim, da ne grem v gledališče in še marsikaj je, kar želim imeti, pa ne dobim, ker hočem tudi jaz nekaj žrtvovati."

———

Dva Irca

Sodnik je vprašal dva Irca, ki sta stala pred njim zaradi pretepa, ako bi ne bilo mogoče poravnati ta spor brez sodišča, nakar mu je Mike odgovoril: "Gospod sodnik, to sva že itak skušala in sedaj stojima zaradi tega pred vami.

———

Sta se predstavila

V železniškem vozu: "Dovolite, da se predstavim gospodična. Moje ime je Emil Mayer, trgovski potnik v ženski spodnji obleki."

Ona: "Matilda Lehman, trgovska popotnica v moškem perilu, zastopam tvrdko Grabez in Co."

Stotine vojakov veteranov berači

Gospa Nesselbichler, ki je poprej živela dolga leta v Milwaukee, je pisala iz Dunaja svojim znancem dolgo pismo, v katerem opisuje med drugim neizrečeno revščino, v kateri žive delavci, posebno pa še vojaki veterani svetovne vojne. Ona piše, da stoje in beračijo v dolgih vrstah pri vsakem hotelu ali gledališču, kjer občujejo bogati sloji. Med njimi so mladi možje, še na pol otroci in starčki, katere je beda prezgodaj postarala. Med njimi so nadalje pohabljenci, možje brez udov, brez očes, s strašnimi obrazi itd.

Dunaj je danes, tako piše omenjena žena, mesto polno tujcev, kateri mečejo denar od sebe kar na debelo. Pridejo na Dunaj z denarjem drugih držav, z dolarji ali franki ali s holandskimi goldinarji in naša beraška valuta jim omogoči, da so med nami milijonarji. Vsa zabavišča so prenapoljnjena; nikdar še ni bilo na Dunaju toliko razkošnja kakor sedaj in toliko strašne bede ——.

Bogati si kupijo vsega, kar zamore življenje nuditi, siromak pa niti kruha ne; na eni strani neizmerno uživanje, na drugi pa strahoviti glad in pomanjkanje. Tako se ni čuditi, ako najdeš po javnih hišah hčere najboljših družin, katere so po vojni ubožale. Na cesti najdeš otroke, ki se prodajajo, žene in udove in matere, katere vodijo na cesto svoje lastne napol odrasle hčerke, da jih prodajo kakemu tujcu, ker doma umira dojenček gladu. Tako je to krasno mesto polno strahovitih tragedij. Pred nekaj tedni so našli v Tiefen Graben dve zloglasni hiši, v katerih so občevali sami bogataši. Dve materi ste vodili to hišo; žrtve so bile njune lastne hčerke. Eno dekle je bilo staro 13 in drugo 14 let in bogataši so plačevali za eno noč po 20.000 kron ali več. Prvi je plačal za mlajšo deklico celo 50.000 kron. Stanovanje je bilo zelo razkošno upravljeno in ženski ste bili namenjeni v kratkem zapustiti mesto, ko jih je dosegla roka pravice.

——o——

Nune so se spuntale

Pred nekaj meseci so izjavile nune v samostanu Karmelitaric v Marienthal pri Strassburgu, da se ne marajo več pokoriti strogim predpisom reda; premagale so predstojnico ter prepovedale dohod duhovnu, ki je prišel vsaki dan, da bere mašo. Sedaj je papež razpustil ta samostan, toda nune so izjavile, da nima on nobene besede več čez nje in papež se je obrnil na francosko vlado za pomoč, katera je poslala žandarje proti upornim nunam. K temu pristavljajo listi v Nemčiji in Franciji, naj bi vlada imela toliko obzirnosti napram nunam, da bi jim poslala same lepe zdrave žandarje.

——o——

NIHČE JIH NE MORE VARATI!

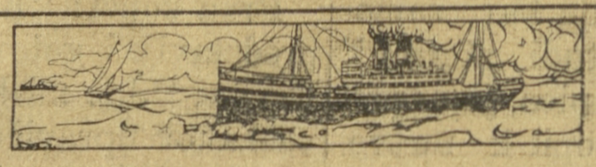
Minuli so dnevi, ko se je ljudstvo prestalo varati z raznimi ponaredbami. Sledeče pismo, datirano 22. marca 1921, v Eureka, Cal., je jasen dokaz teh faktov: "Mi smo zelo zadovoljni s Trinerjevim grenkim vinom. Tudi izvrstno vrejena ponaredba nas ne more več prevarati. Vaš zvesti John Jicha." Zadovoljstvo naših odjemalcev je popolnoma opravičeno. Trinerjevo grenko vino izdelovano že nad 31 let po Joseph Trinerjevi družbi, 1333 — 45 So. Ashland Ave., Chicago, Ill., je edino med najbolj zaneslji-vejšimi zdravili proti slabi prebavi, zaprtnici, glavobolu in drugim želodčnim nerednostim. Nihče vam ne more predpisati boljšega zdravila za take slučaje in nihče ne more napraviti boljše zmesi in zdravila iz znanstvenih kemičnih snovi, kot so izdelane v Trinerjevem laboratorju, ki je moderno urejen za proizvajo teh izdelkov. Vprašajte vašega lekarnarja tudi po Triner's Angelica Bitter Tonic, Triner's Cough Sedative, Triner's Liniment, itd. ena sama poskušnja vam pokaže ekselentno vrednost teh zdravil. (Oglas).

VABILO NA

Prvo majniško veselico z igro "DVE TAŠČI"

katero priredi

Društva sv. Jožefa št. 103, K. S. K. J. (West Allis)
V NEDELJO DNE 1. MAJA V HARMONIE DVORANI.
Začetek veselice ob 2. uri popoldne, igre ob 7:30 zvečer.
PO IGRI SE BO VRŠILO ŽREBANJE ZA PHONOGRAPH VREDEN $150.
Vstopnina 35c, ter je tiket veljaven obenem za žreb.
Svirala bo Teršinar orkestra.
K obilni udeležbi vabi ODBOR.

VOLJA --- SREDSTVA --- PRAKSA

Za točno in vestno izvršitev poslov, ki so v zvezi —
s pošiljanjem denarja v stari kraj,
s potovanjem v domovino,
z dopremljenjem oseb v Ameriko in
z drugimi posli tega področja,
so nujno potrebne tri glavne stvari:

VOLJA — SREDSTVA — PRAKSA

Našo resno voljo za točno službo najbolje dokazujejo številna zahvalna pisma od onih rojakov, ki so se do sedaj poslužili naše tvrdke.

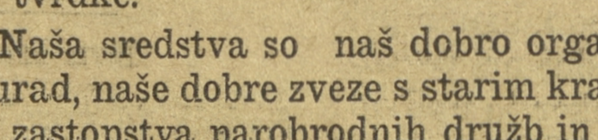
Naša sredstva so naš dobro organiziran urad, naše dobre zveze s starim krajem, naša zastopstva parobrodnih družb in naše državno bančno dovoljenje in državna kontrola čez naše poslovanje.

Nad 1,400 potnikov, ki so z našim posredovanjem do sedaj potovali v stari kraj ali od tam sem, govori o naši praksi.

Ako hočete Vi poslati denar v stari kraj, potovati v stari kraj, ali dobiti koga iz starega kraja, je v Vašo korist, da se obrnete na:

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK

SLOVENSKA BANKA
70 — 9th Ave., New York City.

Delnice na obroke

KO JE NUDILA VLADA LIBERTY BONDE NA MESEČNE OBROKE, SE JE PRIČEL S TEM NOV NAČRT ZA INVESTIRANJE. SEDAJ SE PRODAJA VSE DELNICE NA MESEČNE OBROKE.

Mi PRODAJAMO VSAKE VRSTE DELNICE, NA BORZI IN IZVEN BORZE NA ODPLAČILA 20 ODSTOTKOV, OSTANEK PA V

20 enakih mesečnin obrokih

SAMO 6 ODSTOTKOV OBRESTI OD POZNEJŠIH PLAČIL.

VSE DIVIDENDE PRIPIŠEMO NA RAČUN KUPCU, KI IMA TAKOJ KORIST KOT ČE BI KUPIL ZA GOTOVINO. NA PODLAGI TEGA NAČRTA JE OMOGOČENO VSAKOMUR VLOŽITI SVOJ DENAR V DOBIČKONOSNA PODJETJA.

Posojujemo na delnice

MI POSODIMO OD 50 ODSTOTKOV DO 75 ODSTOTKOV TRŽNE VREDNOSTI NA DELNICE IDOČIH PODJETIJ. NE RAČUNAMO NOBENEGA BONUSA ZA DELO. ZA PODROBNOSTI PIŠITE NA

SECURITIES TRUST CO.

10 So. La Salle Street, Chicago, Ill.

Uplivni zdravnik proti hinavskim reformatorjem

(Nadaljevanje s 6. strani.)

čno. Mi smo mislili, da je vse, kar potrebujemo, volilni listek in pravica volitve in da bo s tem zmleta dobrota. Edina pot po kateri zamore napredovati demokracija je, da ustvarimo in spreobrnemo duha, kateri bo preprečil, da ne bodo ljudje kršili moralnih zakonov.

Tako pravijo osebe, ki nekaj razumejo, le škoda, da so njihove besede bob v steno ter, se reformatorji ne bodejo poboljšali, kajti ako bi se reformatorji poboljšali, bi izgubili svojo slavo in masten zaslužek!

—o—

Uganke

(Nadaljevanje s 5. strani).

vsota 21. (To uganko nam je poslal Mr. L. Kunst, Waukegan, Ill.) Kdor jo reši pravilno, bo prejel kupon za polletno naročnino.

Prejeli smo od rojakov več ugank, katere bodemo ob priložnosti natisnili.

—o—

REVOLUCIJA V UKRAJINI SE ŠIRI

Stockholm — V Ukrajini so pričeli s pravimi organizacijami čet oziroma armade proti sovjetni ruski vladi. Kmetje, ki so tudi vključeni v revolti, so zavzeli že mnogo mest med rekami Dneper in Dneister.

—o—

NOVI SIGNALNI NAČRT

New York — Župan Hylan je razglasil, da je pomožni policijski komisar John A. Harris izdelal popolen signalni načrt, potom katerega bo omogočeno policiji ustaviti ves promet širom mesta na enkrat, da se bo na ta način lahko sledilo [illegible]nim zločincem, kateri [illegible] svojimi avtomobili znajo hitro po zločinu pomešati med druge avtomobiliste ter onemogočijo policiji najti pravo sled. Signal bo viden na več milj daljave in bodo takoj ob njegovem opaženju na delu vsi policisti mesta New York.

—o—

Plošče bivšega prestolonoslednika uničene

Haag — Ko se je vršil pogreb pokojne bivše nemške cesarice, so se istega udeležili njeni sorodniki, ter so jih razni fotografisti pri tej priliki slikali. Neznano pa je, kako da so vse plošče, na katerih se nahaja slika bivšega prestolonaslednika uničene, kajti takoj po slikanju jih je zaplenil policijski načelnik nemške policije ter jih imel v svoji lasti. Načelnik je pod častno besedo izjavil, da jih on ni uničil, sodi se pa da jih je uničil bivši kajzerjev privatni detektiv. Oblasti bodo stvar preiskale, da pridejo na jasno.

—o—

Eksplozija domačega piva v sodišču

Leavenworth, Kans. — Na sodišču tukaj se je vršila obravnava proti lastniku domačega piva; med obravnavo je pravdnik B. F. Endress dvignil steklenico, da jo pokaže pričam. Ko je vprašal priče: "What you call this?" je steklenica naenkrat eksplodirala vsled prevelike napetosti "kika". Eksplozija je povzročila poškodbe po pravdnikovi roki ter mu izbila očala. Obravnava se je končala brez sodbe, ker ni bilo več dokaza, "corpus delicti", da je obtoženec kršil suho postavo.

—o—

Vojna povzročiteljica porok in neštevilnih razporok

Chicago — Vojne romance so se izkazale kot neprave, je rekel sodnik J. Baldwin, ki ima odločevati v enem ali več razporočnih slučajih vsak dan. "Veliko naraščanje razporok letos nam kaže, da je večina žen, ki so se poročile radi velikih dohodkov v slučaju, da bi bili možje v vojni ubiti,, ali pa jih je prevzela 'moč uniforme'.

—o—

Uveljavljenje 'modre postave' bi pomenilo veliko vrzel v zveznem davku

Washington — Ako se zapre gledališča ob nedeljah, sladoledne parlorje, trafike in druge podobne prodajalnice, kakor zahtevajo pristaši "modre postave" bi to pomenilo vrzel v zveznem davku nič manj ko 1 milijon dolarjev vsako nedeljo. Samo takozvana proti cigaretna postava, katero zahtevajo nekateri pristaši "modre postave", bi povzročila letno $150,000 škode. To je znesek, katerega se je dobilo kot davek prošlo leto samo za cigarete. Postava katera bi prepovedala rabo tobaka, bi pa pomenila $296,000,000 škode letno in z odpravo tobaka za njuhanje bi povzročila 7,000,000 škode ali $2,000,000 več kot leta 1919.

—o—

Nekateri ljudje nam prodajajo dobrote na onemu svetu in jemljejo za to zlato.

ALI STE BOLNI?

Ako se ne počutite ravno dobro in vi ne veste vzroka, dajte si zobe preiskati, ker so pogostokrat zobje vzrok slabega zdravja. Pridite k Union Dental Co., **najbolj znani zobozdravniški urad** kjer bodete dobili z o b o zdravniško pomoč veščaka po zmernih cenah. Tukaj bodete imeli prednost, izboljšanih in priznanih modernih metod, vštevši X-žarčno preiskavo in

Dr. Chas. Erven
18 let v Milwaukee

SOMNOFORM

ki ima prednost, da odstrani bolečine, ne da bi bolnik izgubil kaki čut.

KONDUKTIVNA ANESTEZIJA ALI ŽIVČNE OVIRE

Odstranljivo umetno zabavje

Naš najboljši nasveti GASTONJ za vsa dela, znana zobozdravniški vedi.

NE RAČUNAMO NOBENIH NEPOTREBNIH STROŠKOV

Ne smete si predstavljati, da je visoka cena znak dobrega zobozdravništva. Bolniki so že plačali visoke cene za slabše delo.

POGLEJTE SI NAŠE CENE

Za 10 let pisana garancija
Polno zobovje $8, 10, in $12

Nojbolše zlate krone, 22 K
Porcelanaste krone, umetno zobovje 6.50

Drugi dentisti računajo od $8.00 do $15.00 za tako prvovrstno delo in materijal.

Najboljše srebrne zapolnitve - $1.00

Ohranite v spominu naslov našega urada.

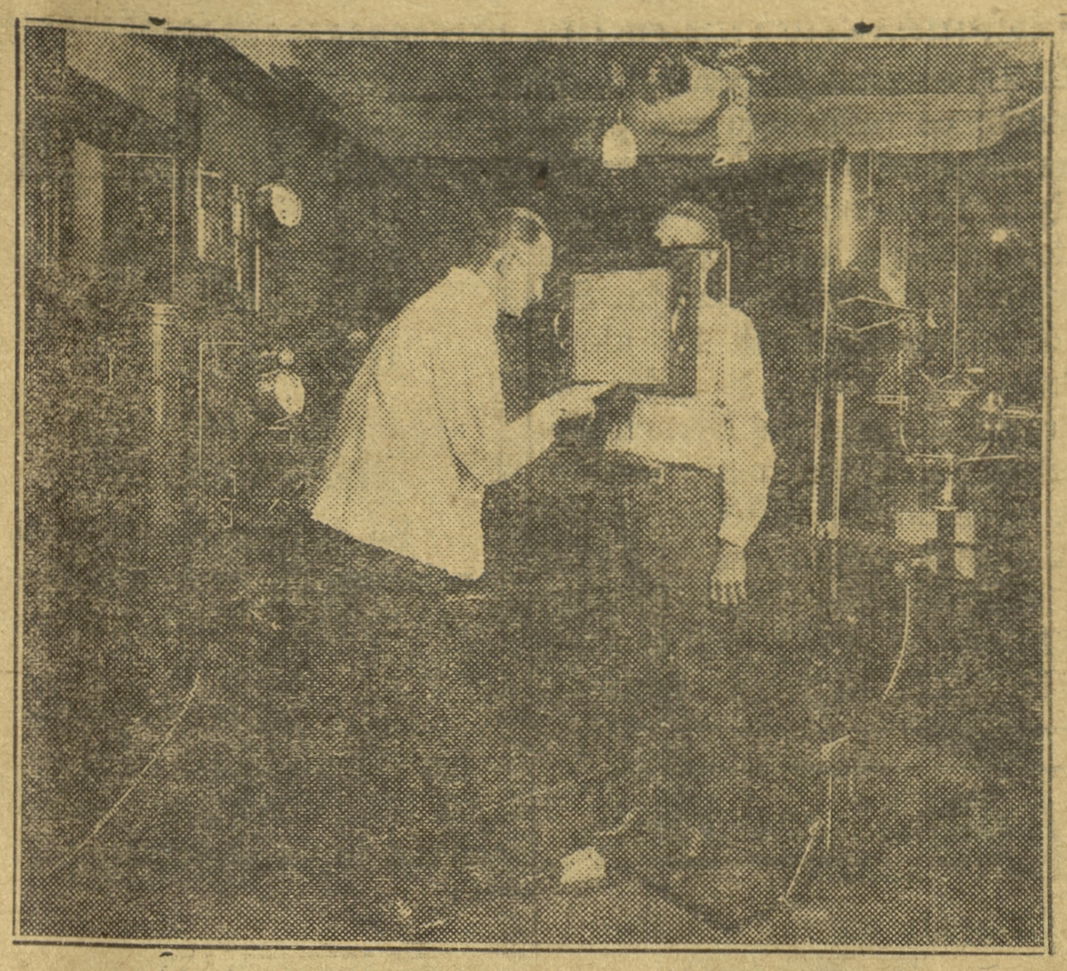
DR. CHAS. ERVEN

UNION DENTAL CO.

Severovzhodni vogal Third St. in Grand Ave.; vhod 230 Grand Ave., drugo nadstropje.

URADNE URE: 8:30 do 8.

Govorimo vse slovanske jezike.

NAJDITE VZROK IN GA ODSTRANITE.

po Wasisco, Wasisco & Wasisco

DOKTORJI KIROPRAKTIKE

ki imajo največji kiropraktični urad in X-žarčn laboratorij v Milwaukee.

Urad v mestu na 209 Grand Av ., Room 401 telefon Grand 3601

Uradne ure: 9-11:30, 2-5, 7-8 zv.

Urad na južni strani 307, Juneau Bldg., vogal 1st Ave. & Mitchell St.

Uradne ure: 9-11, 3-8, ned 10-12

Če imate sledeče bolezni: želodčne neprilike, neprilike v črevesju, neprilike v ledicah, v srcu, v jetrih itd., revmatizem, nervoznost, zabasanost, Neuritis, Sciatica, glavobol, paraliza, naduha, tuberkuloza in druge bolezni. Oglasite se pri nas!

POŠILJANJE DENARJA V JUGOSLAVIJO.

Mi smo izboljšali naše zveze za pošiljanje denarja v inozemstvo ter izdajemo čeke na vse vodilne banke vseh delov sveta. Posebno dobro zvezo imamo z bankami v Jugoslaviji kot v Ljubljani, Zagrebu i.t.d.

MARSHALL & ILSLEY BANK

PODRUŽNICA NA JUŽNI STRANI: 374 NATIONAL AVENUE

NEPRIČAKOVANE OKOLŠČINE so nam pripomogle, da imamo na razpolago vso prvovrstno zemljo družbe Popple River Livestock Co., vse gozdove trdega lesa, zemlja in drenaža v dobrem stanju. Samo les na nekaterih 40 akrih plača vso zemljo. Sosedje so Hrvati, Slovenci in Nemci. Nekatera zemljišča imajo poslopja in že dovolj očiščene zemlje za začetek. Obrnite se na Layer & Wagner, 310 Caswell Block (114 Grand Ave.), Milwaukee, Wis. Ch. E. Rački, zastopnik.

AHRENS and VAHL

Obuvala za vso družino

355 GROVE STREET

GOSTILNA

Na razpolago razna okrepčila.

FRANK MARKELC

na 400 Reed Street

Telefon Hanover 4131-M

J. Hervat

309 FIRST AVENUE

Milwaukee, Wisconsin.

PRODAJE

najboljše moške čevlje

RAZPRODAJA ČEVLJEV.

Kdor želi kupiti poceni od $ 3.00 naprej čevlje, jih dobi sedaj, ker hočem razprodati vso zalogo, radi odhoda v stari kraj.

MARTIN JUG

312 National Ave.

vogal Reed St.

Telefon Hanover 2646

30 ODSTOTKOV

cenejše so sedaj pomladne

OBLEKE

Ako želite imeti dobro in trpežno obleko po nizki ceni in narejeno po meri, naročite jo pri krojaču

JOHN REZELJ

5122 National Avenue

Telefon West Allis 456-L

AKO STE BOLNI.

podvržite se kiropraktičnemu zdravljenju ter ozdravite. — Oglasite se pri meni danes

R. S. Ellis, D. C. Chiropractor

506-1st Ave. vog. Greenfield Av

MIKE KIRN

309 Ellen St. vogal Russell Avenue

Vzemite Deleware karo na Clinton St.

Telefon Hanover 2152

GOSTILNA

Se priporočam rojakom za obilen poset.

Simon Sluga

541 Park St,

GOSTILNA

in

RESTAVRANT

Se priporočam vsem rojakom Slovencem in Hrvatom za blagohoten obisk.

Pri meni boste postreženi točno in po nizki ceni. Na razpolago vedno sveža topla in mrzla jedila.

Se priporočam.

J. KASTELIC & JOE ŠAŠEK

PEČLARSKI DOM

511 Park St.

(vogal 4. Ave.)

kjer se dobe dobra okrepčila.

ZAKAJ PLAČEVATI RENT OD GARAŽE?

Lastujte svojo garažo za vaš avtomobil — vas stane toliko kot rent dve leti, potem za naprej pa jo imaste zastonj. Garaža je napravljena tako, da jo lahko vzamete narazen in jo preselite, kamor jo hočete. Dobite na lahka odplačila.

Lov. Koncilja

294 — 1st Avenue

Milwaukee, Wis.

Architect & Builder

. NAPRODAJ 80 akrov dobre farmarske zemlje po nizki ceni. 2-½ milje vzhodno od Black River Falls, Wis. Vprašajte lastnika

G. WILLIS MCDERMOTT,

234 Balcom St., Eau Claire, Wis

Paris-Berlin-Varšava železnica

Prvikrat po dolgih letih je vlak mednarodne transportne družbe zapustil veliki kolodvor v Parizu ter peljal preko meje Belgije do Berlina in od tam v Varšavo. Vlak je vozila lokomotiva, katera je največja v Evropi. Narejena je bila v Nemčiji in Francozi so jo vzeli kot del odškodnine. Vozovi so bili francoski in belgijski, spalni vozovi pa nemški.

—o—

Srečen zakonski par

On: "Kako si sladka ti draga moja."

Ona: "Menda misliš, da sem komad saharina."

On: "O ne; kakor najsladkejši sladkor si".

Ona: "Toraj tako sem sladka?

On: "O ne sladka — rafinirana."

Telefon Grand 1317

S. W. Gottschalk Co. ink.

Real Estate, Loans, Bulding Insurance, Investments, Renting.

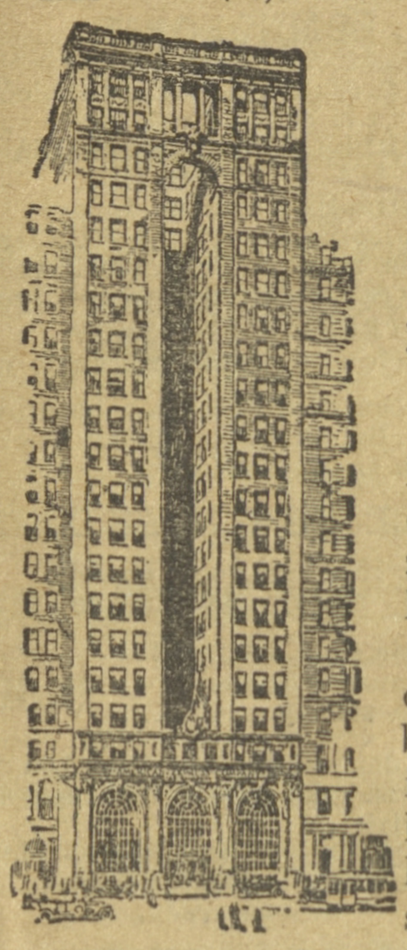
310-311 Caswell Block (114 Grand Ave,) Milwaukee, Wis.

Prodajamo obdelano in neobdelana farmarska zemljišča in nekatera blizu Milwaukee.

C. E. RAČKI, zastopnik. Govorimo slovensko

Pošiljatve v Jugoslavijo

Ustanovljena 1841 **Kapital $18,000.000.00**

Glavni urad

American Express Co.

65 Broadway, N. York.

Nakazila v inozemstvo, čeki in nakazila po kablu v Jugoslavijo; mi jih prodajamo po nizkih cenah. Pri nas lahko vložite denar v jugoslovanske banke ali ga iz njih dvignite potom nas.

Jugoslovanski in tuji denar naprodaj.

NE NOSITE GOTOVEGA DENARJA S SEBOJ DOMU.

Postave mnogih držav, skozi katere morebiti potujete, prepovedujejo imeti s seboj več kot mali znesek denarja in ga nesti iz dežele. Čeki American Express družbe (American Express Travelers Cheques) niso podvrženi tem odredbam, in istočasno vas ščitijo proti izgubi in tatvini. Izdajajo se v dolarjih Združenih Držav, liver sterlingih in francoskih frankih. Oni stanejo samo 50c za $100.00 vrednosti v čekih.

Poslužujte se naših dolarskih Money Orders za plačevanje računov ali za pošiljanje denarja v tej deželi ali Kanadi. **Kadar pošiljate denar, zahtevajte vedno potrdilo American Express družbe.** To vas ščiti proti izgubi.

Obrnite se na katerosikoli podružnico ali na urad American Express Company ali na naš lokalen urad:

368 Broadway, Milwaukee.

ali pa pišite v vašem lastnem jeziku na:

FOREIGN MONEY ORDER DEPARTMENT

American Express Co.

65 Broadway, New York, N. Y.

Naznanjam vsem rojakom in znancem posebno pa društvam v Milwaukee in okolici, da sem prevzel

SOUTH SIDE TURN HALL

katero priporočam v slučaju za veselice ali seje. Postrežba točna in solidna

FRANK ZAJEC

471 National Avenue, Milwaukee, Wis.

Ako trpite

SRCE	EPILEPSIJA
PLJUČA	VNETJE SLEPIČA
OBISTI	GLAVOBOL
MEHUR	ŠKILAVOST
REVMATIZEM	JECLJANJE
NEDUHA	PLES SV. VIDA
KATAR	GUŠA
ČREVESJE	ZLATA ŽILA
PARALIZA	

Jaz vam bodem pomagal

POSVETOVANJE IN PREISKOVANJE PROSTO

THAD. B. SYTKOWSKI D. C.

DOKTOR KIRIPRAKTIKE

Palmerjev graduiranec

Uradne ure: 9-11, 2-5, 7-8, ob nedeljah 10-12 dopoldne.

Ženska pomočnica **Gre se tudi na dom.**

372 MITCHELL STREET, MED GROVE IN GREENBUSH STREETS

PHONE HANOVER 1015 MILWAUKEE, WIS.